

PERŽVALGA.

Mūsų skaitytojai žino jau apie esančią Lietuvoje draugiją „Ziburėli“, kuri pasiūsi amerikine „Aušra“, nes šelpia neturtingus moksleivius. Iki šiol ta draugija buvo slapta, dabar, kaip praneša „V.Ž.“, „Ziburėlio“ įstatymai jau įduoti Vilniaus gubernatoriui užtvirtinti.

— Rugpjūčio 14 d. pasimirė Jona J a š m a n t a s, Peterburgo Lietuvių Labdariskosios Draugijos įkurėjas ir garbės pirmininkas, paeinęs iš Žemaičių, gimęs 1849 m. Urvikų sodžiuje netoli Vieksnių. Jis pabaigęs universitetą, nuo 1879 iki pereinusių metų tarnavo finansų ministerijoje. Lietuvos vargai, jos apšvietimas ir buvimo pagerinimas jam visados rūpėjo.

— „Vilniaus Žinios“ pradės išleidinėti atskirą savaitinį „Subatos Numerį“, kurs prekiaus 25 k. mėnesiui.

— Senapilėje atsidaro nauja mergaičių progimnazija su 4 klasių kursu. Čia mokysis, rodos, daugiausiai lietuviškos. Vietinės kunigų ir katalikų draugijos „Ziburio“ viriausybė atsiūkia į „V. Žinias“, kad atidarytų rinkimą aukų tai progimnazijai. Progimnazijos vedėja bus buvusi V. Liorentaitė, lietuvė.

— Vaisavos mokslo apskr. čio globėjas leidęs šiuo tarpu naudotis Suvalkų gubernijos pradedamosiose mokyklose šiais lietuviškais rankvedžiais: „Naujas elementorius“, A iš B.; „Rinkinėlis vaikams“, Žemaitės; „Lietuvių pasakos“, „Aušros“ išleidimas.

— Vilniuje, kalvarijos gatvėje, policija atrado slaptą spaustuve, kur užtiko užsienio išdirbimo šriftą (slaptą rašybą) rusų, lietuvių, lenkų ir žydų kalbose ir kelis šimtus kareivių sąjungos atsišaukimų.

Iš Lietuvos.

Laiškas iš Šiaulių,
Kauno gub. 3. VIII. 06.

Jau savaitė, kaip esmiu Lietuvoj. Užbaigusi, mokslo metą, skubinaus, kaip galėdama, maniau sau — čia rasiu maždaug liuosybės, bus didesnis susipratimas minios. Iš dalies — teisybė. Cenzura nebetokia biau (abelnai imant), kaip matėt atskirus atsitikimus „Naujojo Gadynėj“ ir „Echo“. Bet tas da nieko gero nerodo. Išėik ant gatvės — matai tik kareivius, dragonus ginkluotus. Kalėjimai pilni žmonių, o vis da kemša naujus. Daug suimta valsčionių ir darbininkų.

Mūsų partija turi daugybę darbo, reikia jai vėl naujai tverti organizacijas; senosios iširo, daug atstojo narių. Dirbama streikai dvaruose. Buvo jau Suvalkų rėd.; buvo ten pasisekė, dabar vėl ponai apgavo darbininkus. Bus streikai apie Šiaulius ir Panevėžį.

Valdžiai ant naudos atsirado kontra-partijos, kurios elgias savaip, bet socialdemokratų vardu. Jie renka pinigus, užmušneja žmones, vienu žodiu vagia, plėšia, muši. Tarp jų atiranda ir inteligentų, kaip va — Šiaulių tųs gimnazistai, kurie savo naudai ėjo monopolį daužyti, — du tapo užmušti, viens (Paknis, baigęs gimnaziją) išgijo sėdi Kaune už tai, kad valdžiaus popierius ir pinigus išvogė. Ir aprašyti negalima, kiek tokių yra. Bet ar jie yra skaitę L.S.D.P. programą? Vargiai. Gal nesuprato, jeigu ir skaitė. LSDP ištyrusi, kad valdžia už monopolius pareikalavo nuo žmonių pinigų, užgynė juos draškyti. Bet dauguma ir šiandien tai daro. Paskum joja į kamą ginkluoti dragunai, reikalauja pinigų. Neduos arba neturės, tai bus primuštas arba visai užmuštas. Sakau, demoralizacija baisi...

zacija baisi...

Vardas ceciliko mūsų rajone bausis. Žmonės nebegali per daugumą visokių partijų tikrus cecilikus atskirti; kiti sako — muškit ceciliką, jis vagis. — Bet turim viltį — laikui bėgant atsivainys žmonių nuomonė, susipras, nors laikas jau butų!

Vilniuje, kaip žinote, eina konkurencija mūsų laikraščių. „Ukininkas“ ne kaip stovi, „Vilniaus Žinios“ pradeda kilti; geriausiai pakol eina „Naujoji Gadynė“ ir „Echo“ visai neina. Kunigų laikraščiam biaužiausiai. Jie savo davat-koms daug parduoda „Nedėdienio skaitymų“ ir „Šaltinio“, bet su „Naujaja Gadyne“ negali konkuruoti.

Laiškas iš Grišbudžio valsčiaus, Naumiesčio pavieto, Suvalkų gub. (Rašytas V. K. 29 d. rugpjūčio. „V-bei“ pridavė P. Milčiunas iš Wilkes-Barre).

Mielas broli.

Atleisk man, kad taip ilgai nerašiau tau laško. Visupirmause praneš tau, kad aš ir visi namiškiai podratgi, esam šituo tarpu sveiki ir gyvenime sekasi mums konopuikiuose. Šmet javai ant laukų smarkiai užderėjo da aš neatmenu tokių metų, kad kada taip užaugtų. — Gyvent but smagi po Lietuvą, kad tik ne tas karės metas, kuris bausiai vargina visus Rusijos gyventojus. Ner tos dienos, kad ne šgirstum na rjienų. Ča, klausyk, suarštavojo kokį vieną-kitą kitur primušė iki smert caro bernai. Jo tolyn, juo kova už laisvę eina smarkyn. Valdžia jokiū budu nenor nusileist, — nor palaikyt savo senąją netikusią tvarką. Bet liaudis neliauja ėjus savo pramintais takais ir tol nenusiliais pakol neįgis tikrąją žmonių laisvę.

Jų sau Amerikoje gyvenat ramiai, jokios baimės niekad nematot, o mums gyventojams

Lietuvos prisieina visko perleisti. Šitas metas kraujuose papludęs: Jau retas katras iš jaunomenės likosi nematęs pasmirdusių kalėjimo urvų. Dabar pas mus ne naujiena kalėjimas apsipranti greit žmogus su viskuo. Aš da iki šioliai išlikau laimingas, neteko da man matyt kalėjimo bausis, toliaus nežinau kaip bus, bet ne biskj nenusimenu, nebaisu jau dabar man nieks, ba jau su viskuo esu apsipratęs, per šiuos kovos metus visko esu girdėjęs ir visko matęs. Kad gyvi busim, toliau matysim da daugiau bausenybių.

Mosėdis (Telšių apskr.). Utarninke rugpjūčio 8 d. buvo atvažiuojęs Mosėdin Kauno gubernatorius. Buvo įėjęs į bažnyčią, į sinagogą, o ant galo ir į kleboniją. Ramino valstiečius, liepė nepriešintis caro išleistajam paliepiui apie Dumos išvaikymą ir ramiai laukti kazin-ko, kazin-kokių malonių iš valdininkų rankų. „Nužmiutai“ žmonėms paprašius, kad duotų Mosėdžio mokyklai vaikams mokytį mokytoją lietuvi, gubernatorius atsakė, jog tai ne jo dalykas, ir patarė valstiečiams kreipties į Vilniaus apygardos mokyklų globėją.

Pagalios valstiečiai ėmė kilnoti jį, šaukdami „ura“!

Ar tai ne gėda jums, mosėdškiai, kilnoti ir garbinti it kokį Dievą tą jų „užtarytoją“, kaip jis save vadina išleistuosiuose į jus atsiukimuose!

Ramiau keliu eidami nedaug ką jūs telaimėsite. Atminkit, kaip ilgai mes kovojome už savo spaudą — per 40 su viršum metų, ir tik prispirta galingu visos Rusijos judėjimu, valdžia leido mums spaudą. Teip-pat yra ir su lietuviškomis mokyklomis: valdžia, įbauginta valstiečių bruzdėjimu, pernai rudenį prizadėjo jums duoti lietuviškas mokyklas, bet jums nurimus dabar ji

skubinas vėl išplėsti ką pati buvo davus. Atminkite, jog tik „bekovcdami įgysime savo tiesas“.

Iš Alačių vals. (Ukmergės aps.). Kauno gubernatorius atsiuntė mūsų valsčių keliatą dešimčių atsišaukimų, kuriuos yra pats išleidęs. Tuose atsišaukimuose K. gubernatorius išrodinėja, buk valdzia paleidusi Dumą nebereikalo, buk visi, ir atstovai protingesniejė, ant to sutikę, kaip va kun. Jarulaitis, Milvidas ir mūsų valsčiaus Sabalis. Bet mūsų ukininkai labai pasipiktinę netiek gubernatoriaus atsišaukimu, kiek savo atstovais, o ypač J. Sabaliu, kaipo bežemių ir mažazemių atstovu. Toliau gubernatorius liepia neklausyt kurstytojų, bet pildyti teisingus valdzios prisakymus, nes vistiek valdzia pergalėsianti piktadarius ir smarkiai juos nubausianti, kaip yra padarius su Latvijos sukilėliais.

Toliau gubernatorius sako: valdzia negryšianti prie senosios tvarkos, sušauksianti antrą Dumą, išpildysianti visus ukininkų mažazemių reikalavimus ir duosianti žemės tiems, ką maža jos turi.

Bet mūsų ukininkai ponui gubernatoriui nebetiki ir pildyti „teisingų“ valdzios prisakymų nebeketina.

Panemunė (Naum. aps., Suv. gub.). Liepos 2 d. pas ukininką M. Vedegį atvyko kazokai, jieškodami socialistų. Sako, kad kazokus užsiuntęs klebonas S. Skinkis, kuris buvo piktas ant M. Vedegio už tai, kad tas buvo priėmęs pas save kun. Tulabą, seniau buvusį Panemunės kamendorių. Su kunigu Tulaba klebono susipykusio buta ir jo buvo įsakyta parapijonams nepriimti pas save kun. Tulabos. Buvę pranešta valdziai per vaitą P. Sakalaucką, kad pas M. V. esąs socialistų susirinkimas, drauge su jų agitato-

riam kun. Tulaba.

Bet kazokai nieko pikto neradę vėl su iškeliaivo.

Mariavitas.

Vilkaviškis (Suvalkų g.). **Žandarotmužeminimas.** Gizų valsčiaus raštinėje rugpjūčio 17 (30) dieną žandarų rotmistras Anenkovas tyrinėjo apie 1 dieną gegužės. Kaltino Praną Lingį, kam jisai tą dieną daręs mitingą ir dagi kalbėjęs kalbą į susirinkusius žmones. Žandarėlis šaukėsi daugelį žmonių, šnipinėjo, bet kiek girdėti, nieko blogo ant Lingio neugriebęs. Pasikvietė į raštinę ir patį Lingį. Taisai, kaip buvo prie žagrės, teip ir atėjo prie pono žandaro ir matydamas žandarą besėdintį, nieko nelaukdamas, patsai atsisėdo. Žandarų viršininkas, kaip adata iš apačios įgiltas, pašoko ir ėmė visaip rėkti, jogei Lingis negalys prieš jį sėdėti. — „Dar, dėkui Dievui, tuo tarpu Rusija tebyra, kad jisai — žandaras galėtų tokį nužeminimą kęsti“.

Pagalios prisirėkęs, kiek norėjo, žandaras pradėjo klausinėti Lingio, ar kalbėjęs jisai 1 dieną gegužės kalbas. Lingis atkirto, kad jisai kasdien kalba kalbas, pertai turėjo kalbėti kalbas ir tą 1 dieną gegužės. Čia dar labiaus rotmistras įsiuto ir teip užsidegė, jogei grasio Lingį užšausias. Toliaus visgi žandarėlis susigriebė viokus padaręs ir ėmė su Lingiu minkštai kalbėti, pradėjo girties, kad jisai Anenkovas geras žmogus esąs ir net labai geras. „Kad norėčiau, tai tuojaus galėčiau tamistą suimti, bet neimu“. Bekalbėdamas rotmistras pasakė, kad štai ir Seinų „Šaltinis“ ant Lingio rašas, kad tenai stačiai pasakyta, jogei Lingis policijai Gizuos kartuves pastatęs. Ir jisai žandarų rotmistras visgi nieko Lingiui nedaras. Persiskyrė net visai meiliai, prašė Lingio nepykėti, jei kas negerai išėjo tame pa-

sikalbėjime. Cionai pasirodė, kaip tai kartais „Šaltinis“, katalikų laikraštis, gali žandarams patarnauti ir nekatalikiškai artumą įdėti.

(„Liet. Ūkin.“)

Viekšniai (Šiaulių pav.) Gubernatoriaus apsilankymas. Rugpjūčio 4 dieną apsilankė čia gubernatorius, kazikoks generolas (sako, kad tai baudžiamojo burio viršininkas), ispraunikas, du žemskiu ir kazikoks valdininkas. Tą dieną buvo kviečiami Viekšniuosna visi valsčiaus gyventojai, o Akmenės ir Papilės valsčių vieni tikrai rinktiniai.

Gubernatorius aplankė cerkvę ir popą, bažnyčią ir konau-ninką (pas jį buvo gana ilgai, ir žmonės kalbėjo bene gausias jisai už ištikimybę iš dabartinės valdzios rėmimą, kokio medalio arba „pochvalni list“ — šulę, paskui atvažiavo pas valsčiaus raštinę.

Parykavęs sargybinius, jisai įsakė jiems ištikimais pildyti savo pareigas, paskui kreipėsi į žmones su prakalba.

Visų-pirma, priminėjo, kad žmonės skaito „blogus atsišaukimus, net ir širyt buvo išplatinti atsišaukimai: „Sodžiaus, dvarų ir miestų darbininkai ir darbininkės“ ir „Koks mums reikalingas surėdymas“.

Užbaigęs apie tai, pridurė apie žemės tvarkomąsias komisijas ir prašė laikui atėjus į jas rinkti. Valstiečiai buvo manę, kad jisai rinkimų darytų ir atvažiavo, ir taresi nerinkti.

Toliau valdininkas perskaitė paskiaus padalytus tarp žmonių atsišaukimus. Žmonės tyčiojosi: gubernatorius girdi, išmokęs nuo „cicilikų“ pamokslus sakyti ir atsišaukimus platyti.

Senapilė. Kareivių mitingas. Neseniai sugrįžo iš Latvijos į Senapilę antrasai pėstininkų batalijonas. Jų padėjimas Latvijoje buvo labai sun-

kus ir jie laukė tik patogaus laiko sukilti. Ir laikas atėjo. Suėmė kareivį. Tuojaus antrasai batalijonas šoko jį išliuosuoti. Prie antrojo batalijono prisidėjo kiti trys. Visi susirinko į vieną vietą ir pradėjo tarties, kaip pagerinti savo padėjimą. Aficieriai iš baimės pabėgo iš kazarmių. Liko tik pulkininkas. Teip jiems besitariant, atsirado ir popas ir užgiedojo. Kareiviai, pamatę jį, suriko: „Šalin, pulko drigante!“ Popas, nieko nelaimėjęs, nuėjo sau. Tas buvo subatoj. Nedėlioj gi jau atsirado ir prašaliečiai agitatoriai (prikalbinėtojai). Nors jie ir buvo nutarę nedėlioj neit į sargybą („na posti“) ir mokytų, bet panedėlyj neišpildė savo nutarimų. Utarninke atvažiavo divizijos kamandieras ir išklaušė kareivių reikalavimus. Visi ekonomškieji reikalavimai liko išpildyti: pagerytas valgis, išduoti drabužiai, paliuosuoti kareiviai nuo darbų darzuose. Buvo da reikalauta išvyti kelis aficierius, bet ant to kamandieras atsakė, kad jisai to negalys išpildyti.

Suvalkų gub. „obiesčikai“. Šimet kareivių nenor nepaliuosuoti, kol nebus paimti jaunieji kareiviai (rekratai). Tas labai nepatinka obiesčikams, ką jau tarnauja penki metai. „Kas mums galvoj, — sako jie, — kad valdzia negalės paimti naujų. Mūsų savo atitarnavom, o jie tegul sau žinosi su rekratais. Neleis namon geruoju, tai reikės kito kelio juškoti“.

Švenčionis. Pas mus praplatino nemaža dumos atsišaukimų ir socialdemokratų partijos atsišaukimų į valstiečius. Skaito juos ne tik valstiečiai, bet noriai skaito ir geroka sargybinių dalis. Užklausti, kodėl jie įstojo į tokią biaurią tarnybą, jie sakos tik vargo prispirti eję į sargybi-

*) Pagiriamosios gromatos.

nius, bet sujudimams prasidėjus, jie tą tarnybą mesia. Kita gi sargybinių dalis, parinkta iš sentikių — ištikimiausi valdžios tarnai. Daugumas jų seniau jau pragarsėję, kaip vagis ir plėšikai. Pavieto viršininkas norėjo gaut daugiau sargybinių, bet nebeatsiranda norinčių. Susipratusių sargybiniams, nelaukiant jokių sujudimų, vertėtų mest tą biaurią tarnybą, ir eit su visais skriaudžiamaisiais žmonėmis — su darbininkais.

Zablotiškéš vals. (Švenčionių pav.). Valdžios paliepimas. Liepos 30 dieną Pašaminės kaiman ir kituose atvezė pavieto viršininko paliepimus, kad sodžių dešimtininkai eitų Keiriuosen monopolio saugotų. Iškart kiekvienas dešimtininkas turi saugot po 2 paras (sutkas), paskui po 5. Tokiu budu kiekvienam dešimtininkui per metus saugot monopolis 36 dienos. Mat, kokia gudri valdžia: ji prisamdė ant valstiečių galvos daugybę policijos, visokių sargybinių, o jų, valstiečiai, eikit monopolio saugotų: sargybiniams ir apskritai policijai nėra, mat, laiko: reikia jų nugaros nagaikomis čaižyti (žiur. žinią Traupio), reikia jų kulkomis vaišinti (žiur. „N. G.“ N.12 Naujamiestis). Be abejojimo, valstiečiai neūtiks eiti monopolio sergetų, supras, ko čia kvepia. Juk, jeigu, besergstant, kas užpultų ir išplėštų monopolį, už tai priselitų sargams atsakyti. Jau daugelyj vietų valdžia buvo mėginusi priversti valstiečius sergeti monopolį, bet kuomet visur valstiečiai ant to atsakydavo: „Mums monopolis nereikalingas, galite visiškai jį išnaikint“.

— Pas mus valstiečiai mokestų niekas dar nemoka, nes neturi iš ko moket. Kai-kurių iš pernykščių metų dar tebėra nemokėta. („N. Gadyne“)

Dar apie Senapiliečių atsisaukima.

Valanda laiko praslinko nuo atsisaukimo Senapiliečių mokytojų į Amerikos lietuvių visuomenę (žr. „Vienybės“ N.9 š. m.) sušelpiti jų knygynėlių atliekamomis ar perskaitytomis knygomis. Iškart, rodos, gausi smarkiai tas atsisaukimas dunkstelėjo į galvas visuomenės ir tuli net (tulas p. M.) netik ką karštai pritarė tam darbui, bet dar patarė panašią dovaną (suprask — knygas) suteikti ir kitų augštesnių mokyklų mokiniams, k. t.: Veiverių, Kauno, Vilniaus, Panevėžio ir Šiaulių (žr. straipsnį „apie knygynus“, „V.L.“ N.11 š. m.).

Matydamas tokį priėjimą iš lietuvių tarpo, aš kiek galėdamas nuo savęs ir gautomis žiniomis iš Senapilės tą klausimą bandžiau papurinti, pagvildinti („V. L.“ N.13). Bet veltui! Ant keletos žodžių Amerikiečiai menkai teatrekėpė adydą. Paskiaus tas pats p. M. („V. L.“ N.15) mini savotiškai: kad siunčiant reikia žiurėt, kad visų lygiai įeitų, kad nebutų perdaug „Magelionų“ ir „Tvardauckų“ ir tt. Aš gi matydamas išties tam dalyke spragą, ir žinodamas, jog Senapilės mokiniams sunku yra vesti nuolatinis susirašinėjimas su mūsų perijodiškąja spauda nutariau nuodugnai ištirti keletą pairesnių klausimų, kad paskui galėčiau paaiškinti Amerikos lietuviams tikrą dalykų stovį. Laiške apturėtame šiomis dienomis (rugp. 10) iš Senapilės štai kas rašoma:

„Aš sakiau, kad nieko nenkenks, jeigu turėsim po keletą egzempliorių vienodų knygų, kuomet tuo knygynėliu reik pakakinti arti 300 žmonių, mokinių gimnazijos. Jau trečias metas kaip Senapilė įkurta mergaičių progimnazija, o

dabar net dvi yra: pilna gimnazija ir progimnazija, ten labai daug kaimo mergaičių mokinasi. Šiandien mes tik žodžiais jas mokiname šventadieniais surinkus. Bet šito nepakanka, nes tos šventės gan retai buna, o ir prisiruošimas prie moksliskų referatų ir skaitymų reikalauja daug laiko, o mes tik keli esame geriau prasilavinę ir taip didžiai užsiimti visokiais reikalais. Tokius kursus mes įtaisėme ir žemesnėse klasese mūsų gimnazijos ir vėl mes turim kaip atstovai „Suvienytų Draugysčių“ vesti ir vietines darbininkų kuopiles. Kaip matai, čia mums yra daug darbo. Taigi matai, kad mums butinai reikalingos knygos, nes jas skaitant išmoks lietuviškai viską išguldyti ir bus parankiau, nes knyga daug geriaus prieinamesnė, negu prakalbos. Šiandien valdžia leidžia laikyti, kiek nori, cenzuruotų knygų ir tiktai prieš valdžią kalbančias uždraudžia (ypatingai ir vien tiktai rusų), teip, kad mūsų knygynėliui nereik nė valdžios leidimo, net kad ir žinotų, tai nieko nesakytų... Mūsų knygynėlis skiriamas ne tik viršminėtiems moksleiviams (vyrams ir moterims), bet duodama iš jo ir darbininkams knygų, nes darbininkų knygynėlis su musiškiu sujungtas — ypač moksliskos knygos. Revoliucijoniškas darbininkų knygynėlis yra savas. Mūsų knygynėlis turi didelę vertę, nes jame talpinamos visokio turinio knygos, tuom tarpu, kaip visuomeniskame nedaleistų nieks tokių laikyti, kaip tikėjimiškai polemiškas. Mūsų kunigas, tikybos profektas, lietuvis Gustaitis norėjo, kad mes susidėtume knygas pas jį ir paverstume į visuomeniską, bet mes jam atsakėm; nes jis nepatinkamas sakėsis išmesęs, ypatinai socialiskai-ekonomiskas ir tulas moksliskas.

Taigi kas siųstų į Lietuvą

mums knygų, tai tegul siunčia nekaltos įtalpos ir moksliskas... (Čia seka adresas, kurį dėl slaptos pasilieku pas save ir kurį siuntėjams mielai priduočia. B. Žiurys). O siunčiant knygas prieš valdžią, tai*).

Šiandien kada revoliucija pryšakyje ir kada valdžia saivaliskai elgiasi, tai negalima tikėtis, kad knygos mums prišūstos su apdarais nebus laužomos; teip sako net krasų viršininkai. Taigi siunčiant krasa į vietą, reiktų siųst be apdarų (mes jas pats duosim apdaryti), o siunčiant slaptai (per knygnešį) galima, — ir dar geriaus mums, — apdarytas. Dabar vėl pas mus po išvaikymo „dumų“ prasidėjo darbas „juodojo kabineto“, t. y. korespondencijos ir siuntinių paliečiamybės darbas.

Knygnėlių valdys išrinkti iš tarpo mokinių organizacijos knyginkai, kurie prižiurės knygas, kad tvarkiai butų, kad butų nedraskomos ir skaitomos, o ne gulėtų. Jis vadinasi „Senapilės gimnazijos mokinių knygynas“. Jis amžinai liks ant rankų susipratusiųjų mokinių ir į savastį vieno, niekad nepavirs. Jis yra kaip augščiaus minėta, tiktai mokinių savastim ir nėra jokia šaka kokio nors kito — pašalinio — knygyno. Tai mes darom delto, kad knygynas nesutiktų kokių nors varžynių iš atgaleiviškų gaivalų pusės. Tasai knygynas šiandien rengiamas ir buvo pradėtas rengti viešai; zinoma, leidimo pas policiją neprašėm, bet jį visi žino, kad jis yra ir nieks nepersekioja. — Mūsų prefektas kunigas intaisė savo knygynėlių dvasišką ir duoda skaityt mažesniems, bet ta priešinga agitacija jam nesiseka ir jo knygų nieks neskaito. Deltogi mes sumanėm butinai įsteigti savą knygynėlių. O kad tam tikslui neturime

*) Ir šito adriso negalima garsint viešai, delto išbraukiam, nors p. B.Ž. jį buvo padavęs. Red.

spėkų ganėtinai, todėl gal T-ta malonėsi kaip galint tą klausimą klibint. Tavo N. N.

— * —

Iš šio laiško matoma aiškiai, jogei Senapiliečiai — mokiniai tikrai užikurijo įsteigti savą knygynėlį, o kad tam tikslui truksta jiems iš ekonomiškos pusės, todėl mes turime kaip galint juos remti. Matydami jie, kad visomenė prijaučia jų darbams gal ne vienas išaugęs ir gi pasidarbuos ant visuomenės labo, atmindamas jos gerus darbus... Vienas dalykas liekti neišrištas, butent tas, koku budu galima būtų tą pagelbą suteikti jiems (mokiniam):

T. M. D. knygius p. J. Simanavyčius apsiimtų tą dalyką sutvarkinti, jei kas apmokėtų lešas siuntinėjimo knygu Europon. Pagal mano nuomonę būtų tas veik parankiausias, jei kokia nors ypata (pavz. p. J. Simanavyčius) vestų tik atskaitą (kur ir kokių knygu išsiųsta), kurią pagarsintų viešai (laikraštyje) arba privatiškuose laiškuose, o knygas galėtų nusiųsti Europon kad ir patys aukautojai, gavę antrašą. Juk argi aukaudamas knygas negalėtų pridėti tą keletą centų ant nusiųtimo?... Bet... tas dalykas yra visuomenės dalyku, taigi visuomenei reiktų apie jį ir svarstyti. Tiesa, kad yra daug ir svarbesnių dalykų (šelpimas revoliucijos ir tt.), bet juk ir šis yra gana svarbus, tik reiktų imtis labiau už darbo negu už tuščių frazų, kaip Amerikiečiai nepaprastai tankiai daro. Taigi jai kam šis dalykas puola labiau į akį, meldžiu pradeturpintis, nes turbūt daugias apie jį neaiškinsiu, manydamas Amerikiečius esant kurčiais ant to Senapiliečių atšaukimo.

B. Žiurys,

P. O. Box 371
Naugatuck, Conn.

Nieks negali but ramus.

Nors ne pirmutinį kartą su našlės grašiu prisidedu prie kovos už laisvę ir tėvynę, prie revoliucijos, bet nė vienas, jau kartą aukavęs, negali but ramus, kad savo priderystę buk pilnai int visada yra išpildęs, jeigu jau koki sykį tam reikalui yra aukavęs.

Kiekvienam gerai zinoma, kad kiekvienas gyvas daigtas iš prigimimo nori ilgiaus savo gyvastį pratęst, kovoja už gyvastį, sunkiausiai kentėjimus pasirengęs perleist, kad užlaikyt tą didžiausią meiluzį, gyvastį. Vienok sulyginus, kad ir kartą nuo karto aukaujantį grašius revoliucijai su darbu revoliucionierių, kurie ant kiekvieno žingsnio pasirengia aukauti savo brangiausią ir mieliausią daigtą — gyvastį ir dar pasogan pridedant baises kentėjimus iki nužudo juos smirdančios autokratijos ir caro tarnai, — tad sulyginus mus pinigiskas aukas revoliucijai yra menka dalelė. Bet kad kaipo geriausias įrankis apart pačių pasišventusių karzygių revoliucionierių gyvasčių yra pinigais, tai mes už tai kartas nuo karto turime atnaujint aukas, nors jau ir esam aukavę. Pildydams savo priderystę čionais prisunčiu vėl paaukaudams revoliucijai nors 3 dolerius.

Beabejonės kiekvienas kuris jaučiasi tikras lietuvis ir pripažįsta sau žmoniškas tiesas, jau yra aukavę, bet kad revoliucija tęsiasi nors su permainingoms, bet ilgesnį laiką lečiaus ir smarkiausias, o pasmirdusią sistemą naikina ir kraujagerius kasdien kaip šungrybius rauda, tai mūsų kožno yra pareigavis ir vis atnaujint aukas iki iššaknų bus išrautas molochas ir pasibaigę esančioji revoliucija.

Su liūdna širdžia reikia pripažint, kad pačioj Lietuvoj iš mūsų viengendžių yra susitverus juodašimčių organizacija, kuri

savo vadina Krikščioniškais Demokratais, o Amerikoje ir yra jos šakos, kurių „headquarters“ yra Shenandoah, Pa. Bet kad revoliucionieriai gerai smarkiai veikia, tai ir jie jaučiasi kebliam padėjime, mat jie gerai žino, kad carą nuvers, tai jiems už savo biauirus ir judosiškus darbus prisieis brangiai atmokėt.

Kad juodašimčių padėjimas keblus, tai kurie gavo skaityt „Žvaigždę“ gali gerai tą patvirtint. Pernai kaip smarkusis burys užėjo ir pasijudino revoliucionieriai Lietuvoje, tai kunigai tylėjo, kaip biskelį atlešo, tai Seinų kun. Antanavičius tonykštis vyriausias juodašimčių vadas išleido savo piemenišką aplinkraštį, tada ir „Žvaigždė“ jį nupeikė buk negerą darbą atliko Kristaus... caro įpėdins. Kaip revoliucionieriai ir vėl atlešo, tada ir „Žvaigždė“ drąsiai to lietuvisko judošiaus darbus išgyrė ir vėl pradėjo be sarmatos juodašimčius organizuot.

Paskutinį kartą kaip buvo smarkiausias sukilimas ir tarp kareivių buntai, tai mūsų senieji juodašimčiai jau ėmė teisyti, atšaukinėt, kad nebuvo caro šnipais ir juodašimčiais, prieš cecilikus; vienok, kad pryšakys nė šiaip nė taip išrodė be persvaros, tai mūsų kunigeliai vėl rašinėja, buk jie stovi ausį pakreipę ir nežino į katrą pusę pasiduot, tai yra ar jau nustot juodašimčiant, ar jau plaktis prie žmonių.

Kaip matyt, tai mūsų viengendiai kunigai su savo juodašimčiais pasekėjais krikščioniškais demokratais, laikosi švento rašto patarimo: „Bukit lišnus kaip balandėliai, o gudrus kaip žalciai“; vienok veidmainystė ir judošystė greit sau galą gauna, o „vilkus avies kailyje“ galima pažint iš darbų jų. Kaip revoliucionieriai pergales carą, tai nors juodašimčiai, išsinerę iš žalcžių žievės, atleks kaip balandžiai prie mūsų,

bet nė jokia lietuviska pastogė neprims jų, kaipo pasmirdusių nuo caro deguto. N. J.

Politiszkos žinios. Maskolijos revoliucija.

Rugsėjo 17 d. telegramas iš Londono praneša: „Gavęs telegramą pranešantį, kad 200 žydų areštuotųjų per skerdynes Siedlece bus statyti prieš karės lauko teismą, kur teisėjais (sudžiom) bus tie patys af. cieriai, kurie dalyvavo skerdynėse ir dėlto, be abejonės, pripažis žydus kaltais, kad patiems išsiteisinti. — Anglijos žydų komitetas išleido smarkų protestą, atšaukdamas į visas civilizotas tautas, kad būtų padarytos kliutys tam „užmušėjiskam pasikėsinimui priešais civilizaciją“.

Aną sąvaitę daug buvo areštuota žmonių, kurie atvirai, per daug aiškiai, džiaugėsi iš mirties „skerdiko“ Trepovo; Odesoj areštuota 100 ypatų. Latvijoje užmušė buk revoliucionieriai (turbūt juodašimčiai) vokišką fabrikantą Buschą, už tai, kad nenorėjęs duot pašelpos revoliucijai. Vokietijos konsulis Rygoje raportavo į Peterburgą Vokietijos ambasada, kuri pakėlė protestą ir kreipėsi prie Rusijos valdzios, kad imtųsi už smarkesnių priemonių Vokietijos pavaldinių apgynimui. Mat Orlovo kraugerystės da persilpnos...

Kaukaze nesiliauja peštynės totorių su armėnais; apygardėj Sangesor armėnai išdegino 4 totorių kaimus. Peterburgo apygardėje buvo kaimiečių sumišimas dėl žemės; dvarą išdraskė. 220 kaimiečių areštavo kazokai; pats general-gubernatorius atvyko su kariuomene malšint sumišimo. Mintaujoj (Latv.) suimta du smarkiausi revoliucionieriai: Lyndeberg ir Kent; karės lauko teismu nusprendus tuojuos

juos sušaudyta.—Caras iš baimės nebuvo nė ant Trepovo laidotuvių; jie išvažiavęs ant jurių gal dėlto, kad pasklido žinia, jog revoliucionieriai žadą mesti į caro rumus bombas iš balionų...

Utarninke areštavo Varšavoje 900 ypatų: inžinierių ir visokių darbininkų, dirbančių prie statymo naujo tilto per Vislą; mat buvo pranešta policijai, kad to tilto dirbtuvėse yra revoliucionierių spaustuvių, tai darė kratą su pagelba 6 batalijonų pėkštinių kareivių, 6 eskadronų kavalerijos, 2 baterijų artilerijos su 4 kanuolėmis!

Helsingforse sušaudyta 17 jureivių, o 80 nuspręsta į amžiną katorgą arba disciplinos batalijonus, už Sveaborgo sukilimą.

Finlanijos seimas, kurs nuo 1779 m. gyvavo turėdamas 4 butus, tapo paleišuotas ir įvesta naujas parlamentas su vienu butu, renkamas visuotinių vyrų ir moterų balsavimu.

Visur įvedama karės lauko teismai. Juodoji šimtinė rengia žydų skerdynes Odesoje, Balaštogėj ir kitur. Odesoje karės lauko teismui nusprendus sušaudyt žydą Tarlą, šitas pasakė tyronams baisingą prakalbą: „Jūs žmogžudžiai—šaukė jis—jūs manote, kad su savo organizuotoms žudynėms ir karės lauko teismais pasiseks jums iššaudyti „jaunąją Rusiją“. Žinokite, kad turime gana bombų ir revolverių apginimui ir išliuosavimui tos nelaimingos šalies iš jūsų kruvinių rankų. Dabar šaukite!“ Šovė trys zalvės ir revoliucionierius puolė negyvas. Jo žodžiai liko gyvi, jie išsipildys... Praneša, kad reformos, kurios pirma but užlaikiusios valdžią, dabar jau nieko negelbsti ir tas valdžiai lemia jos galą.

Ispanijos karalius nusprendė įvesti civiliškus šliubus (t. y. šliubų davimas nepriklausys bažnyčiai, bet svie-

tiškoms įstaigoms). Vyskupas Cardovy išleido smarkią gramatą kunigams priešais tą karaliaus pasiryžimą. Grafas Romannas, tiesų ministeris pasiryžo nenusileidžiant veikti tame klausime.

Kuba ir Amerika. Jau šešios savaitės suėjo, kaip Kuboje eina revoliucija. Iš pat pradžių jau buvo visur kalbama, kad Jungtinės Valstybės įsikiš. Bet J. Vals. valdžia buvo stačiai užginčijus tas paskalas; sakė, kad Amerika nenorinti kištis į Kubos vidurinius reikalus, kad neužmestų Amerikai noro paglemžti Kubą. Vienok—jau aną savaitę Am. Jungt. Valstybių valdžia išsiuntė šešis kariškus laivus su kareiviais, o pereiną savaitę išsiuntė dar 3 laivus, Kubos prezidentas Palma išleido įsakymą sustabdyti mušį su sukilėliais, kurie teip-pat norį gerumu pabaigt nesutikimus. Tai darą iš baimės, kad Amerika visai neužgrębtų Kubos.

Iš Washingtono, pėtnyčioje, telegrafas pranešdamas apie karštą priėngimą kariumenės pasergti: „Ginkluotas Jungt. Valst. įsikišimas ir galutinis Kubos užėmimas darosi kas kartas labiau įtikėtina.

Isz Amerikos.

Vėl banka su bankrutijo. Pittsburg, Pa., subankrutijo banka „Foreign Exchange Bank“. Bankos prezidentas Ludvikas Gołebiewski, lenkas, pabėgo, pasislėpė. Toje bankoje daugiausiai buvo pasidėję pinigų lenkai, slovakai ir kiti atėjunai (turbūt ir lietuviai). Sako, kad Gołebiewskis pabėgo nusinešdamas visus depozitus.

Žmonių minios buvo apgulę banką, su pasibaisėjimu, rus-tumu ir nusiminimu ėjo, mislydami da gal neprapuls sutaupti kruvinai uždirbti skati-

kai. Bet, turbūt, nieks neatsims visko, ką buvo padėję, kad ir Got. turtai bus perduoti.

Socijalistams uždraudžia kalbėt.

Įvairiose vietose ir ne vienoj Amerikos valstybėj buvo areštuoti socijalistai kalbėtojai, kurie kalbėdavo kur ant gatvės artinantės rinkimams. Dabar rugsėjo 12 d. Coloradoj. Denver mieste per dvi valandas policija suareštavo 20 tokių kalbėtojų! Mat jie buvo susitarę, kaip tik vieną areštavo, tuoj kits į jo vietą stojo. Policija griebė, nežiurdama nė į judėjimą minios, kuri šūkavo: „Tegyvuoją socijalizmas“, „Tegyvuoją Haywood“ (Haywood, kaip jau žinoma, kapitalistų įmestas kalėjiman, o socijalistai jį renka į gubernatorius!) Kapitalistai negalėdami ką nors nuveikt prigaivingai, griebiasi už cariškių represijų. Su areštantais apsiėjo bauriai, kai—kurie ir mušt gavo. Beje da nubaudė pinigais nuo 20 iki 5 dol. Labiausiai kaltina daktarą Caal Graeb, kurs turėjo užsimokėt 20 dol. hausmės. Jiems sakė, kad jeigu daugiau nekalbės, tai bus palėisti. Nė viens ant to nesutiko.

Angliakasių konvencija.

Per dvi savaites tęsėsi Vakarų Angliakasių Federacijos delegatų 14-asis susivažiavimas (konvencija) Denvere, Coloradoj. Ta Federacija stovi ant grynai darbinikiško politiško pamato ir nieko bendro neturi ir nenori turėt su Mitchelline angliakasių unija ir Gompersine „Darbo federacija“. Vak. Am. Federacija pripažįsta viso svieto darbininkų uniją ir yra prisidėjęs prie naujai susitvėrusios „Visasvietinės darbininkų Sąjungos“ (tikras jos vardas: „(visos) pasaulės pramonės darbininkai“—„Industrial Workers of the World“). Šita sąjunga nepri-

pažįsta atskirų darbo šakų streikų, kovoja su kapitalizmu daugiaus politikoje ir pripažįsta tik visuotiną (visų darbo šakų ir da gi visos pasaulės) streiką, reikalui prisidėjus.

Žydų pašelpo draugija

įsikurus Milwaukee, Wis. valstijoje, vardu Independent Jewish Charities of Milwaukee, turi dvigubą tikslą—šelpiti miesto pavargėlius žydus ir atvykusius žionai Rusijos pabėgėlius savo tautiečius. Rugs. 16 d. buvo susirinkimas, kame dalyvavo 700 ypatų ir sumetė apie \$1.700 minėtai pašelpai ir išrinko draugijai vyriausybę.

8-valandų darbo diena.

Prezidentas Roozeveltas rugsėjo 20 d. išleido įsakymą, kad visuose valdiško darbo skyriuose darbas tęstųsi tik 8 val. per dieną, o ypatingai dirbantiems prie upių ir portų pagerinimo.

Isz lietuvišku dirvu Amerikoje

Philadelphia, Pa. Atskaita Viet. Rev. Šelp. Komiteto nuo Birželio 9 d. 1905 m. iki Liepos 15 d. 1906 m.

Čia paduodame aboną atskaita kiek Philadelphiačiai surinkome aukų ir persiuntėme Europon šelpimui revoliucijos Aukų tapo persiūsta:

Per Dr. J. Sliupas C. Kasierių	\$114.04
Per „Kovos“ redakciją	\$84.41
Per T. Dudą C. Kasierių	\$174.13
Viso išsiūsta	\$972.58
Pas Viet. Kasierių randas	\$110.28

Viso labo surinkta	\$1082.86
Per susirinkimą liepos 17 d. 1906 m. esančius pas kasierių pinigus (110.28) nutarta perduoti Centr. Kasierini Dudai, paskirstant teip: Liet. Socialdemokratams	100.00
Liet. Demokratams	10.28
Pas kasierių nieko nelieka.	

Viet. R. Š. Komitetas.

Los Angeles, Col. Rugpjūčio 19 d. čionykščiai lietuviai suvienytom pajiegom parengė pikniką naudai revoliucijos Lietuvoje. Tam įvykdimui iš kalno draugai sumetė po \$1.00 ir skiria visą pelną kovotojam, L. S. D. Partijai. Tas užmanymas pasekmingai įvyko. Tame piknike ko ne visi lietuviai dalyvavo tik išskiriant keletą ypatų, kurios nepribuvo dėl nežinomos priežasties. Lietuviai pagirtinai linksminosi. Tarp lietuvių buvo matomas prijautimas revoliucijai, nes kaip papučsalą dėvėjo raudonus apikaklių parišalus. Teip-pat susirinkusius ant pikniko linksmino raudona vėliavėlė, kuri buvo prisegta gale svetainės su parašu: Piknikas lietuvių ant naudos Revoliucijai Lietuvoje. Buvo ir iš svetimtaučių įvairių tautų, teip-pat buvo matyt užsiganėdinimas iš gražaus vedimo tvarkos bei pasielgimo gražaus Los Angeliečių lietuvių. Įėjo gryno grašio 121 dol., kurie tapo vienbalsiai nutarta pasiųst per „Lietuvos“ redakciją L. S. D. Partijai.

A. Žiugžda.

Plymouth, Pa. Rugpjūčio 2 d., nedėlioje, buvo čia viešas susirinkimas su prakalboms, parengtas vietinės Lietuvaičių Draugystės.

Dr. J. Želviene atidariusi susirinkimą išaiškino, kaip sunkiai ėjo Lietuvaičių Draugystės susitvėrimas, kaip pirmos visoj Amerikoj laisvos lietuvių-moterų draugystės, kuri kaip nepaprastas dalykas buvo iš-syk labai persekiojama.

Gilbaitienė iš Scrantono Pa. trumpai paaiškino reikalą moterų susirišimo ir kovojimo išvien su vyrais darbininkais už savo bendras tiesas. — Dr. F. Matulaitis nurodė abelną priešpaudą visų laikų, o ypatingai moterų pavergimą.

J. Kazakevičius kalbėjo apie Maskolijos revoliuciją; ragino

šelpiti ją aukomis. Po jo kalbai padarius kolekta tapo surinkta aukų \$5,58. Marė Deimančintė deklamavo eiles „Dirbk ir melskis“ ir kalbėjo da trys kalbėtojai. Živat kauckas ilgoj kalboj tarp kito ko parodė, kokią svarbią rolę moters išė praeityje ir šian dien. Valentinavičius (iš Scrant.) kalbėjo apie moterų klicistorių bledį. J. Baltrušaitis kalbėjo apie šios dienos moterų judėjimą link išsiliosavimo iš vergijos ir skriaudos. Žmonių buvo nedaug susirinkę. Visi gražiai užsilaikė ir noriai klausėsi prakalbų, parėngtų atminčiai 8 metų sukaktuvių minėtos Liet. D-tės. Aukos nusiųstos L.S.D. Partijai per „Kovos“ redakciją.

New York, N. Y. Liaukša „V. L.“ Nr. 35, aprašė, kad po Nr. 544, W. 49-str. kur lietuviai susirenka prasilavinti ir buk ten daugiausiai eina lavinimasis ir mokinimasis apie United States tiesas, išgirdamas, kad gana daili proga atsitaike lietuviams pažinti šios šalies tiesas ir tt.

Męs apačioj pasirašiusieji užprotestuojam tą Liaukšos aprašymą ir paaiškinama, kad tai paduota klaidingai. Po pažymėtu numeriu, susirenka nariai neseniai susitvėrusios kuopos vardu „Aušra Lietuvaiška Mokliška-Literatiška“. Jie susirenka dėl pasilavinimo visokių mokslų pats per save, o ne teip, kaip sako L., buk daugiausiai eina mokslas apie Suv. Val. tiesas. Kadangi L. išsitarja, kad tik nekuri laiką bus mokoma už dyką, o apie dabartinį tos mokyklos mokesį nieko nepaiškina, iš to mamoma, kad L. nėra mūsų kuopos sąnariu ir neatsilanko ant mūsų susirinkimų, bet negalime suprasti dėlko L. nedalyvaudamas, kviečia prie mūsų kitus. (Bet galima suprasti bent tą, kad kviesdamas dar nieko blogo nedaro. Red.).

Męs, A. L. M. L. kuopos nariai, atšaukiame tą iškreiptą padavimą ir jeigu kitą kartą nors apie mūsų veikimą rašytumei, meldžiam rašyt tiesą.

Vardan A. L. M. L. kuopos J. M. Danielius, A. Purvis, J. Jakelis.

Meldžiam guodotinus „V. L.“ skaitytojus gyvenančius New York'e norinčius susizioti apie minėtos kuopos užduotį ir veiklumą atsikreipti šiuo adresu: A. Purvis 518 W. 53-str. New York, N. Y.

Iš Pottsvilles kalėjimo.

Šitas kalėjimas labai tvirtas ir gerai apdarytas aplinkui didelė siena. Čionai yra kelios dešimtys užrakintų lietuvių ir šių tarpu da vis daugiaasi; yra ir viena mergina, lietuvaitė. Lietuvių už kriminališkus nusikaltimus mažai yra, daugiausiai kaltinami už girtybę ir muštynes, kur liuosi budami ant to nepaiso, bet pakliuvę kalėjiman labai apgaili to praėjo laiko, kuri apvertė ant niekų.

Kalėjime turime ir knygynėlių susidedantį iš 84 knygelių įvairaus turinio. Knygynėlis įsikurė per rūpestį A. B. Strimaičio už ką męs ištariame širdingą ačiu. Bet mums labai truksta mokliškų knygų, dainų, poezijos, pradžiamokslio ir polemiskų raštų.

Garbingi lietuviai, jeigu kuris turit minėto turinio atliekamų knygelių, teiksitės prisųsti. Kalėjime yra lig valiai liuoso laiko dėl pasiskaitymo, o turint gero turinio knygelių, galima patiems per save apsišviesti.

Kas link laikraščių tai tuom tarpu pakanka, aš gaunu „V. Liet.“, „Darb. Vil.“, „Kovą“ ir „Kataliką“, o kitas vaikas gauna „Lietuvą“ ir „Saulę“.

J. Shupalla
84 County Prison
Pottsville, Pa.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Atsišaukimas į visus sąnarius T. M. D.

Brooklyn, N. Y. Tėv. Myl. Dr-tės buvusias kasierius J. Naujokas prie perdavimo savo urėdo naujam kasieriui p. Kazunui, atskaitoj „Vienybės L.“ N 17 tarpe kito ko paminėjo: „Susivienijimui Mokytojų pasiųsta į Vilnių \$200,00.

Toliaus „V. L.“ N 32 Naujokas teisinasi, kad pasiuntė 200 dol. kokiam ten Susivienijimui Mokytojų Lietuvoje į Vilnių, bet apie priėmimą tų pinigų jokio atsakymo negavęs.

Dėlei tokio nesusipratimo, 4 kuopa T. M. D. rugsejo 9 d. padarė ekstra susirinkimą, kuriame likosi nutarta:

1. T. M. D. sąnarių nebuvo balsuota apie joki siuntimą pinigų Susiv. Mokytojų Vilniuje ir apie tai sąnariai visiškai nežinojo; tie pinigai pasiųsti paslaptai per C. kasierių J. Naujoką (kaip jisai aiškina, su pritarimu Centr. Komiteto). Tas pasielgimas yraprietais T. M. D. įstatus, kur § 2 paženklinta: „Visi draugai turi lygias tiesas“. Pasirodo kad nei Tik draugai sudeda pinigus, o C. komitetas kam nori tam paskiria ir da nežino pats kam skiria pinigus! Teip-pat § 8 parodo: „Visi nutarimai yra per laikraščius apskelbiami“, o čion kokiam laikraštyj tas buvo nubalsuota? Kodėl buvusias kasierius Naujokas apie išsiuntimą \$300,00 ant Rev. paminėjo N 15-17 „Vienybės“ ir buvo balsuota net po kelis kartus! O kada buvo nubalsuota apie išsiuntimą \$200,00? ir kokią turėjo siųsti tuos pinigus?

2. Kaip Naujokas N 32 „V.“ sakosi nežinąs, ar pinigai priimti ar ne, tai jeigu nepriimti, turėjo sugrįžti pas Naujoką, už tai tie pinigai turi būti sugrąžinti į centro kasą t. y. turi

buti pasiūsti kasieriui p. Kazunui.

3. New Yorko—Brooklyno 4 kuopa atsišaukia į kitas T. M. D. kuopas ir draugus, idant paduotų savo nuomonę tame dalyke, nes reikalas yra svarbus ir mes turim rūpintis visi.

4. Mokytojų Susivienijimą T. M. D. pripažįsta šelpti, bet nesakom kad šelpėm.

5. Per neseniai pribuvusį Amerikon lietuvių draugą Grinių patyrėme, pagal jo patėmijimą Tilžėje, kad knygos T. M. D. yra užlaikomos blogame padėjime ir negerai platina mos; už tai paduodame įnešimą, kad T. M. D. pasirūpintų kitą agentą.

6. Literatiškas komitetas turi pasirūpinti, kad išleidžiamos knygos būtų pritaikomos prieš andieninio žmonių gyvenimo.

Vardan visų draugų 4-tos kuopos komitetas:

Pirmsėdis K. Liutkevychius,
Sekretorius A. Lesniauckas.

Centrališko Revoliucijos Selpimo Komiteto Atskaita 3.

Nuo gegužio 1 dienos iki 13 dienai rugpjūčio, ant rankų C. K. R. Š. įplaukė iš viso \$1024.87, kurie likosi pačių aukautojų sekančiai paskirstyti:

Liet. Soc. Demokratų Partijai.

Gegužio mėnesyje:

Iš Chicaro, Ill.	
per Bal. Jasiulį.....	\$15.75
Iš Springfield, Ill., per V. Cerniaucką, nuo vietinio R.Š.K.	24.06
Iš New York, per J. Naujoką, nuo Collins Medical Inst.	10.00
Iš So. Boston, Mass., per Fr. Mizger.....	8.00
Iš Baltimore, Md., per P. Lazaucką.....	135.34
Iš Wilmerdingo, Pa., per A. Morkuną.....	1.50
Iš Brockton, Mass., per J. Pyragį.....	33.00

Birželio mėnesyje:

Iš Springfield, Ill., per V. Cerniaucką.....	17.00
Iš So. Boston, Mass., per M. Morkapetį.....	8.55

Liepos mėnesyje:

Iš Springfield, Ill., per V. Cerniaucką.....	15.00
Iš Worcester, Mass., per V. Narijaucką.....	2.20
Iš Philadelphia, Pa., per S. Kišionį.....	3.37
Iš Floreffe, Pa., per A. Bukšnij.....	6.35
Iš Baltimore, Md., per A. Laukaitį.....	25.00
Iš Cambridgeport, Mass., per F. K. Liudančiu....	11.40
Iš Lawrence, Mass., per M. Kondraitį.....	5.25
Iš Bradock, Pa., per K. Leonavičę.....	3.00
Iš New Britain, Conn., G. Senkus.....	2.00
Iš New Britain, Conn., per J. Skritulskį, paaukauta J. Ilgaudo.....	10.00

Rugpjūčio mėnesyje:

Iš Taunton, Mass., per Alex. Boginskį.....	17.06
Iš Plymouth, Pa., per J. J. Paukštį.....	100.00
Iš Cambridgeport, Mass., per J. Ploksį.....	3.25
Iš Paterson, N. J., S. L. A. 101 kuopa, per Iz. Navicką	10.00
Iš Lawrence, Mass., d. stė šv. Laurino, per A. Grigaliuną	31.50
Iš So. Boston, Mass., per Pov. Karvelį.....	5.60
Iš Peabody, Mass., per f. Paltanavičią.....	6.00
Iš Boston, Mass., per „Keleivį“.....	5.00
Iš So. Boston, Mass., per St. Bendoraitį.....	2.10
Iš So. Boston, Mass., per L. Dambraucką.....	9.00
Iš N. Albington, Mass., per J. Sidlaucką.....	5.25
Iš Brockton, Mass., per J. Pyragį.....	7.05

Viso per keturis mėnesius L. S. D. P. \$538.63

Lietuvių Demokratų Partijai.

Gegužio mėnesyje:

Iš Brockton, Mass., per J. Pyragį.....	57.50
Iš Philadelphia, Pa., D-stė šv. Jurgio, per J. Puskepalį	116.16
Iš Philadelphia, Pa., Kliubas Gedimino, per S. Bajoruną	50.00
Iš Philadelphia, Pa., Dramatiška draugystė	12.20

Birželio mėnesyje:

Iš Philadelphia, Pa., per S. Bajoruną.....	50.00
Viso per keturis mėn. L. D. P.	285.86

Dr. Basanavičiui.

(Tautos reikalams).

Rugpjūčio mėnesyje:

Iš Brockton, Mass., kun. M. Pėža.....	31.00
Iš Lawrence, Mass., kun. A. Jusaitis.....	10.00
Viso	\$41.00

Kankiniams.

Liepos mėnesyje:

Iš Brockton, Pa., per K. Leonavičią.....	3.66
Iš Plymouth, Pa., per J. Simanavičią.....	25.00
Viso	28.66

Mokslaeiviams.

Rugpjūčio mėnesyje:

Iš Lawrence, Mass., d-stė šv. Laurino, per A. Grigaliuną	31.50
--	-------

Nepaskirtos Aukos.

Gegužio mėnesyje:

Iš Philadelphia, Pa., per kun. Kaulakį.....	11.35
---	-------

Liepos mėnesyje:

Iš Plymouth, Pa., per J. Simanavičią.....	25.00
Iš Lawrence, Mass., per P. Cirą.....	44.87

Rugpjūčio mėnesyje:

Iš Boston, Mass., per „Keleivį“	18.00
Viso	\$99.22

Kad geriau supažindinti visuomenę su mūsų darbu, per visą laiką, nuo Pirmo Lietuvių Politiško Seimo Philadelphiaj. atsibuvusio 22 d. vasario 1906 m. t. y. nuo aprinkimo mūsų C. K. R. Š., žemiau paduodame pilną atskaitą visų pinigų, įplaukusių ir išduotų nuo 22 vasario iki 31 rugpjūčio 1906. Įplaukė, pagal

Atskaitą No. 1.....	1173.67
Įplaukė, pagal Atskaitą No. 2.....	620.05
Įplaukė, pagal Atskaitą No. 3.....	1024.87
Iš viso	\$2818.59

Išmokėta:

L. S. D. P., pagal atskaitą No. 1	322.15
L. S. D. P., pagal atskaitą No. 2	593.25
Nuo Atskaitos No. 2 iki 3 čiai	610.21
Iš viso L. S. D. P. per mūsų rankas.....	\$1525.61
L. D. P., pagal Atskaitą No. 1	184.69
L. D. P., pagal Atskaitą No. 2	82.00
Nuo Atskaitos 2 iki 3 čiai	344.06
Iš viso L. D. P. per mūsų rankas.....	\$610.75

Kankintiniams, pagal Atskaitų No. 2.....	50.00
Pagal Atskaitą No. 3.....	29.00
Viso kankintiniams per mūsų rankas.....	\$79.00
Dr. Basanavičiui, pagal Atskaitą No. 1.....	50.00
Pagal Atskaitą No. 3.....	41.00
Viso per mūsų rankas	\$91.00

Lietuvių Mokyklų Reikalams (Felicijai Bartkevič) iš viso 57.00

Lietuvių Mokytojų Draugijai (G. Landsberg) iš viso 54.00

Mokslaeiviams (Aušros dr-stė), Atskaitą No. 3..... 31.50

Naminiai išdavimai, pagal Atskaitą No. 1..... 86.78

Pagal Atskaitą No. 2..... 34.00

Viso išleista naminiam reikal. 120.78

Viso įplaukė iki 31 d. rugpjūčio 1906 m. \$2818.59

Viso išsiuntinėta iki 31 d. rugpjūčio 2569.64

Pas kas. T. R. Dudą randasi \$248.50

Nors atskaitos nepasirodė per praeitus tris mėnesius, už kuriuos dabar sykiu išduodam, vienok pinigai pabaigoj kiekvieno mėnesio, pagal aukautojų paskirstymą buvo kasieriaus išsiuntinėti. Delto visuomenė neprivalo mislyti, jog pinigai suaukauti tokiam svarbiam reikalui, kaip dabar kad yra, guli pas mus net per keturis mėnesius, neatnešdami jokios naudos tiems, kam aukos yra paskirtos. Kasierius, nelaukdamas nė atskaitos pagarsinimo laikraščiuose, kas užsitęsia pusėtiną laiką, kol susirenka parašai C. K., išsiuntė pinigų tuo mėnesiu prabėgus į vietas, aukautojų paskirtas, nes žino, jog nė viens sąnarys komiteto jokių atmainų aukautojų valioj nedrįs daryti.

Aukautojai malonės, skirstydami aukas, kuoaškieusiai parašyti kam, nes išsitarimai: „Mes neskiriam carberniams, peticionieriams, žmonių suvaidziotojams, etc, bet tyriems revoliucionieriams“, nepasakomums aiškiai, jog tai yra L. S. D. P., nes gal keno nuomonė L. D. P. yra teipgi revoliuci-

jonieriška partija. Arba: „Aukos skiriam tiems, kas geriausiai kovoja už lietuvių laisvę“. Tas dalykas priklauso nuo žmonių t. y. aukautojų nuomonės, mes to negalim teisinti, nes ir pačio C. K. sąnarių nuomonės yra įvairios apie tą dalyką, ir dėlto negalim apie tą tarp savęs rokuotis, nes iš to išeitų tokie pat ginčai ir kritikos kaip tarp sąnarių mūsų pirmtakuno C. K. R. Š.; dėlto mes laukiam atviro žodžio apie aukų paskirstymą, o p frazoms nepasako taip gerai, o ir rašytojui yra lengviau parašyti L.S.D.P. arba L.D.P. negu trys, keturi rėdai išvadizojimų arba sarkazmų ir tai nelabai aiškių. Nekurie prisiuntė pinigų su prierašu perduoti „Ant reikalų tautiškos mokslo Lietuvos Demokratų Partijos“; bet kaip mums žinoma, jokia partijinė mokykla Lietuvoj iki šiol neuzsidėjo, o kur yra kokia lietuviška mokslo institucija, tai yra tikrai tautiška, be skirtumo partijų kaip tarp užlaikytojų taip ir mokintojų. Tokių aukų išsiuntimas arba užrašymas visada daro daug keblumų, nes neesant komitetui ant vienos vietos, priėmus tokią auką, kyla bereikalingos korespondencijos tarpe komiteto sąnarių kaslink užrašymo ir pasiuntimo tokios aukos, o tuomi, žinoma, daros nereikalingos lėšos ant krasos reikalų. Gerbiama lietuviška visuomenė malonės ant to atkreipti savo atidą, o tuomi paduos mums savo ranką atliekant mūsų užduotį.

Aukų, kaip matyt, įplaukė gausiai, bet kad dabar Lietuvoj konobai-iausi laikai, ir aukos labiausiai reikalingos kovai su nenuoalsiu carizmu, o kalėjimai yra pilni nelaimingų karžygių kankintinių, mes karštai kviečiame amerikiečius-lietuvius pasiskubinti pagelbon su aukomis revoliucijai ir kankintiniams.

C. K. R. Š.
Kun. M. Peza, pirmsėdis,
Theo. R. Duda, kasierius,
Šernas, st. šineš. sekretorius,
F. J. Bagošius, finansų sekr.
Kasieriaus antrašas: Mr.
Theo. R. Duda, 931 So. 2nd st.,
Philadelphia, Pa.
Fin. sekr. antrašas: Mr. F. J.
Bagošius, Box 1399, Pittsburg,
Pa.

Kaip aš patvai prasizūdžiau.

Surasti Antono užrašai.
Iš latv. vertė J. Baniulis.

(Tąsa.)

Aš ariu...
Varau vagą po vagai ir žiuru, kaip norėgas pjauna velėną ir kaip velėnos puolė į vieną ir tą pačią pusę... Vagą po vagai... Iki kojos ir rankos tampa nebylėms, iki galva apsvaigsta, iki velė tampa užarta.
Teip užarta... Paprastasis arklas varo mano velėje vagą po vagai ir ją užkloja pilkoms kasdieninėms velėnomis...
Svyruodamas atsisedu ant arklo ir mėstau... Mėstau... mėstau...
Mano tėvas arė... Vagą po vagai... Dėna iš dienos... Metai nuo metų... Visą savo amžių...

O aš?
Teip-gi tą patį?!
O mano vaikai?
Teip gi tą patį?!
O mano vaikų vaikai?
Teip-gi tą patį?!
Kokis prakeikimas! kokis bausis prakeikimas!
Išeit! išeit!

Su gelėm, ziedais ir žalumynais papuošta visa pasaulė...
Bet aš nieko nematau.
Saulė gieda savo didžiąją, gaudžiančią pasaulės giesmę...
O vyturiai ir lakštingalos ją lydi... Bet aš nieko negirdžiu...

Aš dirbu... dirbu... dirbu... Ir kada atėjęs valgymo

laikas—valgau... kada atėjęs gulėjimo laikas—tarsi užmuštas puolu į lovą ir guliu, it proto nustojęs...

Jau duzgia ir kaukia mašinos... Vasara praslinkus...

Stoviu aš prie mašinos ir kemšu į jos gerklę, ką auginau, kirtau, valiau—viską, ką nešiau ant savo pečių... Pėdą po pėdai kemšu... Viskas dingsta mašinos gerklėj ir lyg bazunas kaukdama prašo da ir da... Ir aš duodu ir duodu...

Apačioje byra aukso grūdai... Tik tai ne man... ne man...

Aš nėsu turtingesniu nė truputį, kaip pavasarij. Tik tai mano nugara tampa kumpesnė, pečiai stangesni... Mano rankos daugiau subadytos, akis ir ausis pilnėsnės dulkių, plaučiai sunkiau kvėpuoja ir veidas juodas, lyg žemė...

Apačioj bjra aukso grūdai... Bet ne man... ne man...

Vaikystėje budavo su noru klausausi mašinos giesmės... tos įstabios, nesuprantamos rudens giesmės, kuri skambėjo per tuščių laukų plotus ir giedojo apie tobulumą, išteklių, lyg savotiškas pergales džiaugsmas... Kultūros pergales džiaugsmas, ant garbės gamtai, už jos spėką...

Bet dabar?
Aš norėčiau užkimšti abi ausis, uždengti abiem rankom akis ir pulti ant galvos į mašinos gerklę... Pasibaigtų... Iš sykio pasibaigtų... Tik tai nežinau, kas mane nuo to sulauko...

Gali but...
Aš prikibau prie „gali but“, kaip vakare saulės spindulys prie eglių viršunių... Juokin-gai!

Ir aš juokiausiu... Aš juokiausiu. Kada dangus buvo pilkas, žemas ir šlapias, tada aš sudaužęs soželkos ledą virpėdamas įsileidau į vandenį...

Aš stovėjau iki įnostai toj

linų soželkoj, šlapias nuo kojų iki galvos, ir juokiausiu... Stovėjau tada, kada mano šlapios drapanos lipo prie kuno ir šallo ir visas kunas virpėjo nuo šalčio...

Aš ėmiau iš vandens šlapias, smirdančias linų saujas ir mėčiau ant kranto... Vieną po kitai... vieną po kitai... Ir man išrodė, kad aš lyginuosiu linų saujai, kuri mirko soželkoj... Mane gali kišt, kur nori, dėt, kur nori, mest, kur nori...

Bet mano kančios saikas jau buvo pilnas...

Išeit!.. išeit!.. išeit!..

Aš išėjau.

Tėvas buvo nuliudęs.

— Eik, sunau, eik, — tarė graudžiu balsu:—Tik tai neužmiršk, kad duona esti visur su pluta.

Riedėjo jam ašaros per veidą.

Bet aš išėjau...

Laimė!.. Viena vieta man „į pilį“, kita prie advokato.

Aš rašau... rašau... rašau...

Šis valandas rašau kanceliarijoj ir dvylika prie advokato.

Aš rašiau visada tik tai tą, ką man duoda, ką man padeda... Aš rašiau, kaip liudinės mokyklos mokinys... Iš knygos... Ne, ne visai... Rašiau iš popieros... iš bruljono... Rašiau dailiai... Tai raštininko puikybė!

Kartais čielas valandas sėdžiu prie vieno žodžio ir silahuoju „heroglifus“...

Bet tai—prisigudinu aš prie skaitymo ir skaitau gana lengvai, net beperskaitomus rankraščius... Kiti man pavydi mano gabumo...

(Toliaus bus.)

Nikodemas Želvis malonės prisiusti savo tikrą adresą į „Vienybės L.“ redakciją, turim svarbų reikalą.

Praszome apsvarstyti

Mainieriai turėtų patobulinti savo gerą progą.

Statistika mūsų parodo, kad skaitlius mūsų žmonių dirbančių šios šalies angliakasklose, metas nuo meto auga, kol dabar mūsų žmonių beveik daugiau, nei kitų. Tai reiškia, jei prisieitų reikalas visiems mainieriams atsverti kokį klausimą, tai mūsų žmonės, išvien eidami, vyriausią įtekmę turėtų.

Reiškia teipgi, jei visi išvien stengtųsi mainierių uniją ištobulinti, tai lengvai galėtų padaryti, kadangi jų yra didžiausias skaitlius o čia gimę darbininkai, pasimokinę nuo jų prisiglaustų.

Naujai pribuvusieji to visko nežino, daugelis nesirupina ir nemato priežasties prgulėti prie tokios organizacijos, kaip unija ir mokėti jai mokesčius. Daugel vietose senesnieji mainieriai, kurie turėtų jiems apie tai paaiškinti, to nedaro ir išeina iš to, kad daugelis mainierių dar nepriguli prie unijos, kiti prigulęjė vėl pametė ir nemoka mokesčių reikalingų unijos užlaikymui.

Tuli tų darbininkų patįs gerai supranta, kad nepaiso savo pareigos prieš save ir savo draug-darbininkus. Kiti, kurie dar neteip supranta svarbą to dalyko, neteip kalti.

Velyjam, kad visi paigulėtų prie unijos ir būtų ištikimais jos sąnariais. Velyjam tai dėl jų pačių, nes per tai jų progą pageiminimui savo buvio kikičiai pasitobulintų jų darbo sąlygos išvien gerintųsi, algos augtų lygiai, kaip anglies prekė auga.

Isz visur.

Maskvos inžinierių instituto internate policija padarė kratą. Atrado į 1000 patronų ir vieną revolverį, kurs buvo išskirstytas į dalis ir užkeptas

į duoną. Keturi studentai tapo suareštuoti.

Šveicarijoje, Interlakene viename geresniųjų viešbučių sustojo buvusias Maskolijos vidaus dalykų ministeri Durnovo. Pasivaikščioti jis vienas nėkuomet neišėina, su juo visuomet draugė vaikščioja žmonių kuopa, nuo kurios jis niekuomet neatsiskiria. Prie viešbučio visuomet daug žmonių noriučių nors viena akia pažiūrėti į tą Gruodžio sukilimų malšintoją. Gr. Vitte ir-gi tulą laiką gyveno Interlakene, bet vengė susitikti su Durnovu.

Buvusias Rusijos ministerių pirmininkas gr. Vitte važinėdamas dėl sveikatos po Šveicariją sutinka daug nesmagumų. Rugsėjo 7 d. Sadene vienas rusų studentas vardu Rosenberg, jam bevažiuojant prisartino, nusiėmė skrybelę ir kasžin ką garsiai pasakė. Rosenbergą tuo areštavo šnipas. Vedant Ros. keli rusai vienam hotelyj budami šakavo vokiškai ant Vittės, vadindami jį latru, laidoku ir tt. Juos teip pat areštavo; pasirodė, kad tai Rusijos studentai. Kitąsyk ant Vittės gyvasties buvo pasikėsimas.

Krokavo tapo areštuotas geležinkelio valdininkas baronas Gostkovski, lenkas, už tai, kad vogė laiškus pareinančius iš Amerikos. Mat tas šlėktiškasis vagis žinodamas, kad žmonės iš Amerikos siunčia savo giminėms pinigus laiškais, per du metu vogė ir pinigus dėjo sau į kišenių. Tokiu budu pavogė 7 tukstančius laiškų! Kiek pavogė pinigų — neprisipajista. (Pinigus siunčiant per pačtą, reikia išpirkt „money order“ ir jį siųsti, tai neprapuls pinigai).

Anglijos darbininkų unijų susivaziavimas Liverpolyj vienbalsiai, be jokių diskusijų nu-

tarė pataryti darbininkų partijų atstovams parlamente, kad jie paduotų įnešimą apie Anglijos geležinkelių, kanalų ir kasyklų nacionalizaciją (t. y. kad tai būtų paimta į visuomenės rankas iš privatiškų ypatų arba kompanijų).

Per paskutinius 6-rius metus (iki 1905) kariški laivynai penkioms didžioms valstybėms kaštavę tiek: Anglijai 242 mil. 611,389 rub. (už 348,305 tonų); Prancuzijai 48 mil. 820,306 rb. (44,285 t.); Rusijai 133 mil. 646,635 rb. (164,726 t.); Vokietijai 115 mil. 752,497 rb. (143,122 t.); Šiaurės Amerikai 91 mil. 312,499 rb. arba 45 mil. 656,229 doleriai (110,210 tonų). Dabar da daugiau kaštuos, nes Anglija, Prancuzija ir Vokietija stato po 6 naujus laivus, o Amerika net 12. Tiek pinigų išleidžiama nė šiam, nė tam.

Vengrijos sostapilėj, Budapešte rugsėjo 16 d. tapo atidengtas naujai pastatytas paminklas Washingtono pirmojo Amerikos prezidento. Daugelis kalbėtojų gyrė Amerikos „laisvę“ ir Jungt. Valst. įstai-gas.

Laikraščiai skelbia buk nuspręstas pasikėsimas ant vokiečių keizerio Vilhelmo gyvybės laike pastarųjų manevrų. Vroclavoje policija suareštavojo tris nežinomas ypatas, kurios buk turėjusios liudymus nuo tarptautiškosios teroristų organizacijos užmušti keizerį Vilhelmą laike manevrų Slezijoje.

Areštuotųjų tarpe esą ne koksai Matacci ar Macceni — valakas, Fliieger — vokiečys ir Landesberg ar Landerberg — lenkas. Mataci du metai utgal tapo išvytas iš Valakijos ir nuo to laiko užilaukęs Ženeve (Šveicarijoj) ir draugavęs su teroristais — maskoliais.

Paryžiaus dienraščiai jau pirm kelių dienų paleido pasikalas buk prezidentui Fallieres apsilankant Marsylii busias pasikėsimas ant jo gyvasties. Prancuzijos prezidentas išvažiavęs į Marsylii tik ant dviejų dienų. Todėl žandarų buriai nuvyko į Marsylii, sergėti prezidentą, sutrinkta į 15,000 kareivių ir geriausieji detektyvai. Priėmimui prezidento dalyvauja ir karės laivynas.

Peterburge, sulyg policijos paduotų žinių, šių metų pradžioje buvo suimta daugiau 1,100 žmonių politikoj praskaitusius. Dabar gi suimtųjų skaičius 300 ypatų.

Aukos.

Revoliucijos reikalams.

New York, N. Y. J. Naujokas \$3,00

Buvo \$32,46

Viso labo \$35,46

Brooklyn, N. Y. Basit malonus pagarsint aukautojų vardus; pinigai yra izde Revoliucijos, ką parodo atskaita.

J. Šunckis, K. Ramanauckas po 1 dol; J. Norbutaitis, J. Jocius, J. Gastavyčius po 50 c; J. Varnaitis 40 c; Ona Balčiuniene 30 c; P. Petraška, A. Stroka, J. Ancerevyčius, V. Balčius, J. Balčius, A. Adominas, J. Bračiulis, V. Dapševyčia, V. P. Mockus, J. Lieponis, V. Milišauckas, J. Valiutkevychius, P. Baronas, J. Stolišis, Ig. Jocius, V. M. Kriaučiunas, A. Ripinskas, V. Kriaučiunas, P. Vačiunkynas, B. Marcinkevychia, V. Baltrušaitis, J. Šiltys, D. Klumbys, V. Karpauckas, S. Gegžna, Aleks. Navickas po 25 c.

Tos visos aukos yra rinktos ne vienoj vietoj; — ale ant varduvių Onos Bračiulienės, siuvėjų susirinkimo ir nuo pavienių ypatų.

V. R. Š. K. izdininkas,
J. Zacharauckas.

Lietuviu tauta

senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

musų laikų, o valnus bujorus (pancernych i putnych) pakasavojo ukazas 28 d. vasario 1823 m.

Gaugnino galop XVI-to šimtmečio rašo apie Lietuvą taip: „Kaimiška ten liaudis didelį persekiojimą kenčia nuo galingesniųjų: kada ponas už ką ant pavaldinio užpyksta, tai nulupa, nuvargina, apgrobia ir iš namų visą jam maistą kartais atima, kad žmogelis su pačia ir vaikais neturi ką į burną įsidėti. Tarnystą sunkią pavaldiniai kasdien atlieka. Kada pasitaiko pavaldiniui eiti pas poną ko nors, be dovanos nelisk, o nors prie pono prieitų, tai siunčia jį prie urėdniko, o visur duok pas ponus, nesą ten kožnas žodis yra auksu. Penkias dienas dirba ant pono, o šeštą – panedėlį apverčia ant savo darbų, taip gi beveik visados ir nedėdienyje netingniauja“. Lietuviškas patrijotizmas tautoje iš didesnės dalies ėmė gaišti, o pripaustoji liaudis tuomi mažiaus rupinosi ir suprato apie reikalus tėvynės.

Per sulenkėjimą augštesnės Lietuvių kartos, pačių Lietuvių kultūra pasiliko nekuopiama, mažai kam berupėjo Lietuvių tautyba, pakėlimas, ir išdirbimas lietuviškos kalbos ir tautybos, kuri likosi muzikiška, chlopiška. Geresnės pajiegos ėmė triusti dėl Lenkų gerovės ir dėl jų reikalų¹⁾. O dėl Lietuvių naudos galėjo derlinga būti vos pačių Lietuvių tautos kultūra. Dabar su lenkėjimu, vidujinė Lietuvių speka ėmė eiti ž-myn. Ponai atsitolino nuo žemionių. Žmonių apšvieta mažinosi, nyko. Nuo Lenkų perėmė juk ir lietuviška aristokratija mislis sociališkojo sutvarkinimo, nuvergimo biedniokų, ir ėmė spausti ir bausti žemionis. Visas Lietuvių tautos apšvietimas apsistabdė ir susimaitojo. Anot V. Bevardžio, Mikoliunas skundėsi karaliui ant to, kad musų žmonės žusta be mokslo, kad nėra „pas mus augštesnių mokyklų, kaip tai yra pas kitas tautas“, nes be mokslo, be šviesos karalystė atsizada nuo saviškų vedėjų ir nuo skuboto išsilauzimo iš nuobūdus gyvenimo. „Lietuvoje dar viešpataujant Zygmantui Seniui retai kur buvo bažnyčios, o ką jau sakyti apie mokyklas! Zacharias Ferrerius, popiežiaus legatas, įteikdamas liet. diacezijoms įsakmę 1520 m., ten tarp kitko sako: „Nam sicuti et orulis nostris vidimus et manibus nostris pulpavimus ob maximam parrochialium ecelesiarum a plebe distantiam et earum raritatem in tam spatiosa et ampla regione“ etc. Su tuomi visu pagid paveikslą Lenkijos galingi bajorai ir kunigai Lietuvos pradėjo steigti elementariškas mokyklas. Tokią tai mokslavietelę įsteigė 1534 m. Trabų mieste Vaitiekus Goztautas, Vilniaus vaivada, įteikdamas jai tulus turtus“ (Lukoševyčius).

Vilniaus vyskupystėje atliktas Vilniuje synodas 1520 m., prie vyskupo Jono (+1537 m.), vėlyjo, idant prie bažnyčių taptų įsteigtos mokyklos ir kad mokytojai ten išguldinėtų savo mokintiniams evangelijas ir šv. Povilo gramatas lenkiš-

1) 1529 m. yra minėtinas Lietuvos dejosė tuomi, kaip pirmos knygos tavo spausdintos slavėniškoje kalboje, — Apostot Skorinos.

koje arba Lietuviškoje kalbose. Bet mažai tokių mokyklų teatsirado. Už tai St. Rostovskis teisingai sako (Hist. Lit. S. J., pors I): „Tuomi tarpu Lietuvos, o labiaus dar Žemaitijos žmonės, vargdieniai, vieni užmiršo įsakymus dievo, o kiti pametę išartus laukus ir tikėjimą katalikų, sugrįžo į savo suberbėjusius miškus, kame senu pagudimu Joviui, kurį jų prabodėiai Perkunu vadina, ir ažuolams, pradėjo aukas deginti. Nesgi nemokintiems seni jų tėvų papročiai rodėsi šventesniais, už naujus atėjunų prasimanymus“.

Didžiunai, bajorai ir turtingesniejie miesčionys laikė dėl savo vaikų pamokymo naminius mokytojus, tankiausiai Vokiečius, kartais gi Lenkus; taip darė Chodkevyčiai, Radivilai ir k. Buvo vėl toki, ką laukė akademijas už rubėziaus; ypatingai Lietuvių jaunuomenę patraukė į Karaliaučių profesoriai universiteto — Kulva, Rapelaganas, Trepka ir Seklucianus (+1578 m.), kurių pirmu du buvo Lietuviais iš gimimo.

Žemaičių vyskupystėje 16-me amž. tapo pastatytos 29 naujos bažnyčios ir 4 koplyčios, kurios spėriai gavo kunigus; bet mokyklų tenai vos keletas tebuvo. Štai zinomesnės:

Tauragės miestelyje bajoras Bartašinas Pallatsa įsteigė 1507 m. mokyklą, „bet kas ir ką ten moke, nežinom“, rašo vysk. Valančauskas. „Tėvynės gi Sargas“ taip rašo: „Pirmąjį... paminėjimą apie mokyklos įvedimą randame Tauragės bažnyčios ir klebonijos erekcijos akte 1507 m.; ji buvo įsteigta Jono Bartašino turtais su užsėrgėjimu, kad mokintojas mokėtų žmonių (vulgaris) kalbą; ten mokino lietuviškoje kalboje lotyniškos ir cerkviškai-slaviškos kalbos, skaitlių ir bažnytinio giedojimo“.

Joniškėje, kur aplink 1523 m. Vilniaus vyskupas Jonas pa lirdinęs bažnyčią, 1530 m. įkurė mokyklą pirmas ten klebonas Markus Lančkis, „kuriuos mokytojas nuo klebono peniamas ir užmokamas; surinkęs ukininkų vaikus, mokė rašyti ir skaityti nevien žemaitiškai, bet ir lenkiškai“. „Lančkis padarytas viso Pakuršio klebonu, pradėjo kiek galįs mokyti ukininkus nevien bažnyčioje, bet ir po sodas“ (Valančauskis).

Per sulenkėjimą Lietuvių tauta persiskyrė su Rusais, kuriems Lietuviai buvo palikę jų tautišką apšvietimą ir tikybos valnybę, o su kurias drauge buvo kovėsi ant mušivietės prieš neprietelius. Senoji draugyba tapo sutraukyta. Katalikų kunigai ėmė aprubežiuoti pravoslavų tiesas, kas Rusams labai nepatiko. Sulenkėję ponai, drauge su Lenkų aristokratija, ėmė spausti Rusų tautybą. Nuo tos valandos Rusų akys ėmė kreiptiesi k'ton pusėn dėl pagalbos. Moskvos valstija kilo augštyn; Ivanas III 1480 m. nušikratė jungą Totorių, suvienyjo visą šiaurę Rusijos į vieną stiprią Moskvinę valstiją, — ir lietuviškiejie Rusai ėmė kreiptiesi tenlink. Tai apsireiškė jau Zygmantui kariaujant prieš Moskvą, kada Smolenskas, Černygovas, Brianskas, Starodubas pasidavė did. Mosko kniaziai iki kovai po Orša! Toki tai buvo vaisiai polonizmo ir lenkiškos „civilizavonės“ Lietuvos.....

Lietuviai nesikėsino eiti savistoviu keliu tautiško apšvietimo. Per kares Lietuva nedaug laiko turėjo dėl mokslų ir jų tobulinimo, nė dėl padalinimo gyvenimo. Lietuva juk buvo beveik karės abazu! Gudragalviai Lietuvių vėlyjo gatavą kultūrą priimti nuo tų, kuriuos patys apgyne buvo, beje nuo Lenkų! Daug Lenkų atsikraustė ant gyvenimo į Lietuvą, ypatin:

gai Lenkų kunigija! Lietuvių kunigai buvo auginami lenkiškose mokslo mokyklose, po Lenkų įtekme, ir patys lenkėjo. Jagėliunai nesykį ilgai viešėjo Lietuvoje, o vis su daugybe lenkiškųjų palydovų. Ir taip tarp aristokratų platinosi „polonizmas“, Lenkų kalba, Lenkų tautybą ir Lenkų dvasė. . . . Kada gi polonizmas įsibriovė patyka į vidų Lietuvos, Lietuviai nelaukė nuo jo daug nelabumų, nors jo vaisiai po ilgų ilgų metų vis drutyn augo. Tas gi polonizmas pastojo tikru Lietuvos pustytoju!

Prie to pustytojo Lietuvos prisidėjo nuo pusės 16-to šimtmečio kitas—beje Žydų pasiplatinimas! Ir tie atėjo iš Lenkijos! Kaip Lenkijoje, taip pat ir Lietuvoje žydai pradėjo įimti tarpinę vietą, ir kaip kylys įsibraudė tarpan žemionių ir ponų. Per tatau dar labiau atsitolino žmonės nuo ponų. Miesčionimis buvo žydai, ir žmogus kaimietis į jų tarpą neįlįsi! Toks dalykų buvis patiko Lenkų šlėktai, kada gi drutino jos galybę aristokratišką. Žydai gi, atskirti tautyba ir tikyba nuo žemionių, negalėjo aprubežiuoti šlėktos spėkų, patys laukdami mylistybų nuo ponų. Patys juk ponai gelbėjo vidutinę luomą žudyti, ir į jos vietą įstatyti Žydus. Sulenkėję Lietuvos ponai ėmė spausti tautiškus miesčionius ir į jų vietą veisti žydus. Lietuviškų miestų valdytos, žinomos jau Magdeburgijos, umai likosi nusmaugtos ir seni Lietuvių miesčionys iš dalies pranyko, iš dalies susilenkino.

Teip Lietuvių tauta ir Lietuvos naminė spēka ėmė zuti, ir nevien užrubežiniai neprieteliai sulamdė tą galybę. Lietuvių tauta, savo garbe ir galybe pripildžiusi visą rytinę Europą per ilgus šimtmečius, vienval griuvo gilyna, galiaus išnyko, nuspausta baudžiamomis. Lietuvių tauta grimzdo lyg į gilią naktį ir į uozmirštį.

Prie Zygmanto Lietuvos galybė žymiai nupuolė. Brianskas ir didelė dalis Rusijos Sievierskinė netapo atgal atimti, Smolenskas prazuvo. Rods dvarai ponų augo turtingume ir pasipuošime, bet šlėkta neteko kariško trivalnumo ir nebno-rėjo klausyti valdžios, kada rubežiai šalies buvo pavojuje. Zygmantas mirė 1548 m. Pirma moterė jo buvo išmintinga Barbora Zapolys, kuri susilaukė vien tik dukterų, ir tik antroji pati Bona pagimdė jam vienatinį sunų, Zygmantą Augustą (1520 m.). Metas 1526 m. buvo svarbus dėl Jagėliunų: 1) įvyko prijungimas Mozurijos prie Lenkijos. Mozurijoje viešpatavo sunų Konrado III, Stanislavas ir Janušas, po globa senos motinos Onos Radiviliutės, ir tūmet abudu pasimirė, nebe to, kad karalienė Sforza nebutų auziurėta buvusi nunuodinė abiejų. 2) Tą metą pas Mohačių, kovoje su Turkais, krito jaunas čecho-vengriškis karalius Liudvikas, nepalikęs įpėdinių. Tuomet persitraukė dinastiška vienybė tarp Lenkijos ir Čechijos su Vengrija; šitiedvi karalysti teko Austrijos erercogui Ferdinandui, broliui ciesoriaus Karolio V. Tai gi Habsburgai pakilo.

Privilegija dėl žydų, panaikinanti įstatymą Aleksandro, kad žydų lėšomis siunčiami būtų raiteliai į karę.

(Pagal T. Czackį.)

Tai yra tranzumptas privilegijos Vytanto, duotos 1408m. Lucko žydams. Zygmantas II po savo vardu tą įstatymą apskelbė.

Valnastys ir sąlygos šitos privilegijos yra:

1. Kad yra byla prieš Žydą, kur liudytojų reikia, pertik-

rinti reikia žydų liudytojais, iš kurių du turi būti katalikai, o vienas žydas, žinantis Žydų tiesas¹⁾.

2. Byloje dėl davimo įkaitos (užstato) krikščioniui be liudytojų, krikščionis (savo užsigynimą) turi atprisiegauti.

3. Apart dalykų bažnytinių ir krauju apšlakstytų vale yra viskas žydui imti įkaitan; o jeigu daigtai užstatyti buvo vogtais, žydas prisieks, kad nežinojo apie vagystę, o sugrąžins pusę pinigų, už kiek užstatyta buvo.

4. Vaiduose tarp žydų grivinos (arba persudas) priklausos ne sudžiai miesto, bet didžiam kunigaikščiui²⁾. Bajoras turi žydui žaisdas mokėti, kaip kad bajorui.

5. Šlėkta, užmušantis žydą, turi būti baustas, o vis-aslobis užmušėjo eis yždan viešpaties.

6. Nuo pervežamų lavonų mirusių žydų mokestis neturi būti imama³⁾. Krikščionis, naikinantis jiems kapines, bus baudžiamas konfiskata lobių.

7. Mėtantis akmenį į synagogą, du svaru pipirų grivinės atiduos storastai⁴⁾.

8. Prisieka ant dešimties (dievo) prisakymų žydui negali būti liepiama, tiktai byloje perviršijančioje 50 grivinų tirpyto sidabro, arba dalykuose, kurių dėl buvo aprašas prieš karalių⁵⁾.

1) Šiandien toks įstatymas būtų neteisingas ir negalimas. Bet viduramžiuose, kada valdžia norėjo nuplėšti žydus, kuriems iš savo pusės pavelyjo apiplėšti savo šalies gyventojus; kada apjekime savo krikščionys laikė už skerdėjus krikščioniškų vaikų ir neprietelius žmonijos; tuomet dvejopai krikščionies ir žmogaus neapikantai derėjo visoki įrankiai dėl žydo prapuldymo. Juk dar 14 me amž. Prancuz joj krikščionims vale buvo spjaudyti ant žydo. Juk su iškilme prie bažnyčios durų 3-syk ant metų daužė žydui žandus, dėl paminėjimo ir nubaudimo tokios būaurybės, padarytos Kristui! Bitterike per 15 dienų, pavasariais, liaudis turėjo papratimą pasipinančius žydus mušti akmenimis ir jų namus ardyti! Kryžininkai padaugino neapikantojimą žydų. Užtai gi žydai negalėjo tikėti liudyjimui neprietelių.

2) Neėmimas grivinų per sudžią zemesnės instancijos apsergėjo žydus, kad dėl savo intereso sudžios jų nebaus, taip dėl protekcijos, kaip dėl išlaikymo įėmimų.

3) Nevalė buvo žydams 11-me ir 12 amž. kožname mieste turėti kapines. Caregrade jie turėjo kapines, į kurias iš tolinų vietų turėjo suvežti lavonus numirėlių. Heinrichis II tik 1177 m. kožname mieste už murų pavelyjo turėti Anglijoje kapines: prius enim omnes Judei mortui Londoniae ferebantur sepeliendi. Tokiuose pervežimuose galėjo būti renkamas muitas nuo vežimo, ant kurio buvo numitėlio lavonas. Ir pas mus synagogos ir kapinės žydų retai kur tebuvo, o ir atokiui, todėl privilegija buvo tokia reikalinga.

4) Pipirus iš Indijos jau Romėnai parvežė, ir jie buvo neapsakomai brangūs. Kad Alarikis pirmu k rtu taikėsi paimti Romą, miestas Gothams tarp kitko davė 3.000 svarų pipirų dėl atsipirkimo. Veliaus pipirais mokėdavo bausmės pirkliai, arba dovanomis dovanojo kaipo ženklą dekingumo tiems, kurie suteikė tulą valnastį miestui ar ciechui. Žydai kartais davinėjo bažnyčioms sykj ar 2-syk ant metų po 2 svaru pipirų kaipo pirklybos duonį.

5) Yra keleriopos prisiekos pas žydus: viena užsikeikimu ant rabino, ir toji vadinasi herem (ar heyrym); kita synagogoje, per palytėjimą dievo prisakymų ar rykštės Arono; trečia apeiginė, ir baisiausia. Vienur jie keikėsi bausme valgyti savus vaikus, jeigu neteisiai prisiegauja; kitur velyjo sau drugio kasdieninio, tretdieninio ar ketvirtdieninio, nuolatinio ėdimo maisto, o podraug kentėjimo išalkio, suėdimo per utėles, kiaules ir miškinius žvėris. Prie Aleksandro į skaitlių formuliavę prisiekos 1505 m. buvo įdėta baisesnė ilgesnė, negu kitose šalyse, dėl žydų prieš krikščionis, ir jeigu 3-syk suklius arba sumikčios, pralošia bylą!

(Toliau bus)

Maskolių cenzura vėl pradėjo dideliai tūmyti ant užsienio laikraščių, nes pastaruoju laiku ateinantieji į Peterburgą užsienio laikraščiai gaunami užteptais. Iš to matoma, kad per sieną einantieji laikraščiai vėl cenzuruojami. Ir į redakcijas siunčiamieji numeriai ateina užteptais.

Iš Peterburgo parlėkė gandas, buk liepos 22 d. buvo paskėsinimas ant gyvybės generolo Trepovo, komandotojo caro rūmų. Virėją generolo ir tris kitus tarnautojus, suareštavojo.

Visados gatavas.

Yra sena pasaka kad tik tie yra išpildytojai pilnai pareigu kurie yra visados pasirengę sutikti visas prašantis. Jie yra gatavi papriešinti arba mažinti; katrie nesirūpina papriešinti nelaimės ant pradžių tampa in traukti in didelės. Toki dalykai yra visame gyvenime. Maža jums gal sekis gyventi linksmai ir nebūti jokios nelaimės bet reikė buti visados pasirengus kiekvieną nelaimę ligą pataisyti apsieiškent jei, jo'gu nepataisysite tai tuoj apsiriks ir daugiaus ligų. Išmintinga šeimyna visados tur po ranka Triner's American Elixir of Better Vine savo namuose zinodami kad daugelis ligų taps papriesinta. Patrocinus apėti tą, ar pabalant liežuviui, ar išblyškus ar neramumą turint reikia žnoti ko

kios pasekmės? Toki dalykai tankiai apsieiškia ir pereina, bet ar jūs užtikrinsite kad visados pereis? Gal buti pradžia sunkios ligos ir Triner's American Elixir of Better Vine pagelbės nuo jų. Vartok nuo slobnumo vidurių, nerviškumo ir nečysto kraujo Gaunamas visose aptiekcse. Joseph Triner, 706 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Pasleptas pavojus.

Gamta duoda tuomlaikines persargas, tokias kad nė vienas negali ignoruoti.

Pavojingas ženklas No. 1 ateina nuo inkstų neskyrimo. Sunaikys ta ve kada inkstai nesveiki. Sveiki inkstai užlaiko sveikus vidurius. Nesveiki inkstai sukietina arba suskystina išėjimą ir niekad nebuna reguliariškas išėjimas.

Pavojingas ženklas No. 2 ateina iš strėnų. Skaudėjimas strėnų apsinquina ir parodo kad tu nesveikus inkstus. Doan's Kidney Pills išgydo tikrai.

Ponia John Jones, 470 N. Main st., Wilkes-Barre, paigori žinomo murininko, sako: „Aš turėjau dideliai skaudamas strėnas ir tuojau pradėjau vartoti Doan's Kidney Pills. Szi s gyduolė išgydė mane. Tas viskas parėje iš nesveikų inkstų ir kankino mane per metus. Turėjau skausmę strėnose ir negalėjau nieko dirbti. Aš pradėjau jį škoti pagelbos ir atradau geriausia Doan's Kidney Pills'os. Jos išgydė mane.

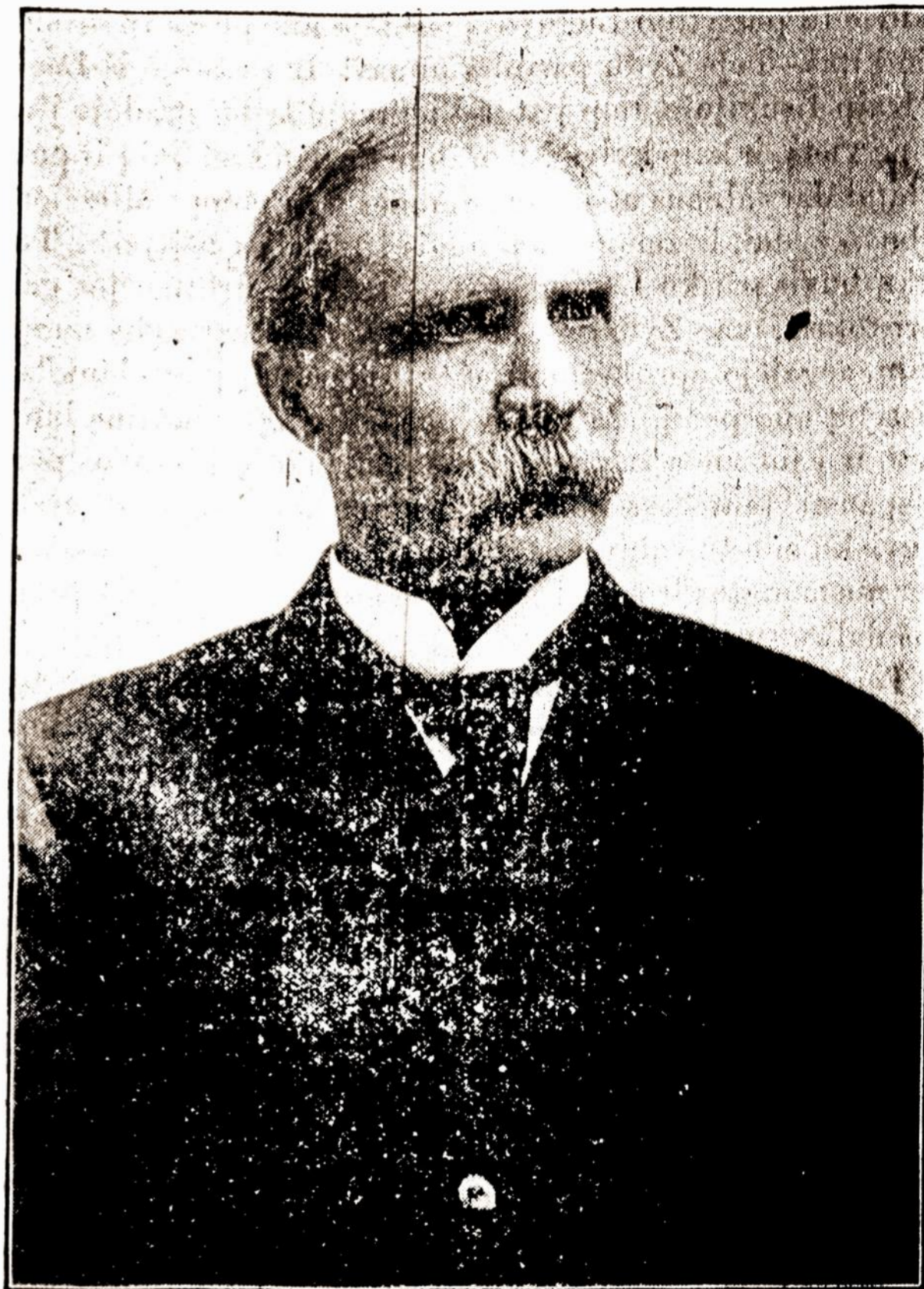
Ant pardavimo visur. Prekė 50 c. Foster Malburn Co., Buffalo, N.Y. pardavimo agentas ant visų Suvienytų Valstijų. Nepamiršit varlo.

Žemlapis

LIETUVIŠKAI-LATVIŠKO KRAŠTO. Dalumas 28x30 colių. Prekė 75 centai. Gaunamas pas J. J. Paušį 224 E Main st. Plymouth, Pa.

Pajieškau

V. V. Karaliaus, buvusio „Kardo“ išleistojo, turiu svarbų reikalą. J. Giegžnas, 25 N. Leonard st., Waterbury, Conn.

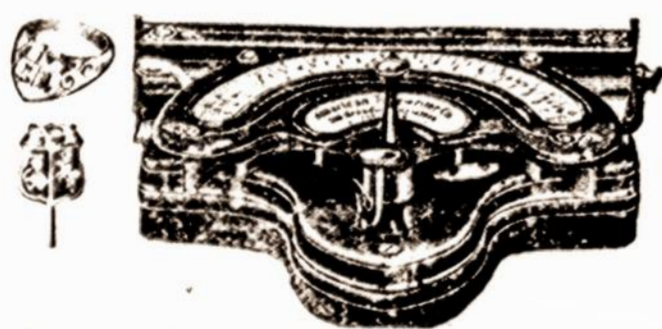

LEWIS EMERY, PERMAINU VADOVAS

JIS TEISINGAI PERSTATO DARBININKŲ TIŠAS IR TEKRĄ VALDŽIĄ.

Augšė au paveikslas garsingo reformatoriaus ir kariautojo už žmonių tiesas, Lewis Emery, Jr. Jis yra paskirtas ant Lincoln ir Demokratų partijų šios valstijos dėl škariavimo politišku tiesų gubernatorystės. Reikalinga atkreipti atydą ant to, jei teisingai laimės, ir garbingai prėns tai tada jis liks gubernatorių šios valstijos. Jeigu jis taps išrinktas nuo darbininkų šios valstijos, kuje yra spaudžiami per korp racijas kontroliuojar čias urėdas, galės vėl a, reikšt valnais esą; taip tieses perle stės taps pldomos, neteip kaip dabar ignorojamos; ir republikonų mašina, kuri per me'us viliojo prizalais, bus pervirš'nta teisingai. Szie dalykai verti pata'syti. Lewis Emery rapinosi per metus, ir žmonės norinti permainos dauginasi kas diena. Dabar yra tukstančiai visoj valstijojej kurie jį pastatė kandidatu ant gubernatoriaus šių didelių partijų. Darbininkai turi progą. Jie gali pridė i ir balavimo laike balsuoti už Lewis Emery ir jo draugus, kurie užims teisingai, unaravai ir bus užtikrinta gerovė ateitėje ir teisingas valdymas. Yra naujas ir nepaprastas dalykas užs'registravimo, eidami užs'registruoti neškites popieras ir takų rasytę. Užsiregistravimas šiomis dienomis.

NAUJAS ISZRADIMAS

Sz tas ZIEDAS ir SPILKA i nektaiža yra padaryti lez geriausio aukso, ir su lietuvizkais pavėksiais: Zirgvalio, Szvento Kazimiero ir Did. Lietuvos Kunigskazezio Vyt. dlo, Unkami nezioti koznam vyrul Toki zieda, kur niekas negalėtu padarytė už 50, aaz parduoti už \$7 00, o spilka už \$2 00. Kožnas ordėrinuojant s ziedą turi su staura

popier'ne pamėnėnti piršto storamą ir popieriuke ats'ęti drauge au ordėrin, o aaz žinosiu kozo dalimo z odą neslęsti. AMERICAN drukavojama mašiniukė yra reikalinga kiekvienam žmogui, an ja galima deuki ti be jokio mokaio greitai ir graal, teip pat kaip au mašiniuke už \$100. American drukavojama mašiniukė yra geriausia, visur parduota už \$300, o aaz parduota už \$8 00. Parduodu gražiausiu popierų dėl rasyimo žemai, 20, 24, 28, 32, 36, 40, 44, 48, 52, 56, 60, 64, 68, 72, 76, 80, 84, 88, 92, 96, 100, 104, 108, 112, 116, 120, 124, 128, 132, 136, 140, 144, 148, 152, 156, 160, 164, 168, 172, 176, 180, 184, 188, 192, 196, 200, 204, 208, 212, 216, 220, 224, 228, 232, 236, 240, 244, 248, 252, 256, 260, 264, 268, 272, 276, 280, 284, 288, 292, 296, 300, 304, 308, 312, 316, 320, 324, 328, 332, 336, 340, 344, 348, 352, 356, 360, 364, 368, 372, 376, 380, 384, 388, 392, 396, 400, 404, 408, 412, 416, 420, 424, 428, 432, 436, 440, 444, 448, 452, 456, 460, 464, 468, 472, 476, 480, 484, 488, 492, 496, 500, 504, 508, 512, 516, 520, 524, 528, 532, 536, 540, 544, 548, 552, 556, 560, 564, 568, 572, 576, 580, 584, 588, 592, 596, 600, 604, 608, 612, 616, 620, 624, 628, 632, 636, 640, 644, 648, 652, 656, 660, 664, 668, 672, 676, 680, 684, 688, 692, 696, 700, 704, 708, 712, 716, 720, 724, 728, 732, 736, 740, 744, 748, 752, 756, 760, 764, 768, 772, 776, 780, 784, 788, 792, 796, 800, 804, 808, 812, 816, 820, 824, 828, 832, 836, 840, 844, 848, 852, 856, 860, 864, 868, 872, 876, 880, 884, 888, 892, 896, 900, 904, 908, 912, 916, 920, 924, 928, 932, 936, 940, 944, 948, 952, 956, 960, 964, 968, 972, 976, 980, 984, 988, 992, 996, 1000.

KLEMENS WILKEVICH. 112 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.